

BANKA --- SLOVENIJE

EVROSISTEM

PREDSTAVITEV RAZISKAVE O DOSTOPNOSTI FINANČNIH VIROV ZA PODJETJA 2015

MAREC 2016

PREDSTAVITEV RAZISKAVE O DOSTOPNOSTI FINANČNIH VIROV ZA PODJETJA 2015

Tudi v 2015 smo izvedli raziskavo o dostopnosti finančnih virov za podjetja. Namen raziskave je bil pridobiti mnenje podjetij o financiranju v Sloveniji. Pri tem smo se osredotočili na mala in srednja podjetja (MSP) ter štiri dejavnosti (industrija, gradbeništvo, trgovina in storitve).

Vprašalnik v 2015 je bil podoben vprašalniku v letu 2014. Razlika med njima je bila v tem, da smo vprašanje o številu zaposlenih zamenjali z vprašanjem o pomembnosti nekaterih dejavnikov (garancija za posojilo, ukrepi za olajšanje dostopa do lastniškega financiranja, izvozni krediti ali garancije, davčne spodbude, podporne storitve za podjetnike in lažji dostop do obstoječih javnih spodbud). Naš vprašalnik je podoben vprašalniku ECB. Vprašalnik BS smo skrajšali v prvem delu, kjer sprašujemo o lastnostih podjetja. V drugem delu ankete, ki se nanaša na vprašanja o financiranju, smo dodali vprašanja o razlogih zavrnitve vloge ter kje in pri koliko ustanovah so vprašani zaprosili za sredstva. Tretji del vprašalnika, v katerem podjetja sprašujemo o pričakovanjih, je ostal nespremenjen. Vprašalnik je prikazan v Prilogi 1.

Na spletnem mestu smo vprašalniku dodali vprašanje *Vpišite, če bi želeli še kaj dodati k svojim odgovorom oziroma k anketi*. Mnenja podjetij objavljamo v Prilogi 3.

Za raziskavo smo definirali reprezentativni vzorec po velikosti podjetja in dejavnosti podjetja. Enot v okviru stratumata so bile izbrane naključno. Pri izbiri enot v vzorec smo zahtevali, da je najmanjše število enot v stratumu 30 in da mora biti število zaposlenih pri mikro podjetjih večje od štiri.

V vzorcu je bilo 2.968 podjetij. Odgovorili sta 902 podjetji, kar pomeni, da je bila stopnja odgovora 30-odstotna. Zaradi majhnega števila odgovorov mikro podjetij (15 %) njihovih podatkov pri analizi ne moremo uporabiti. Podatke smo utežili in preračunali na populacijske vrednosti, pri tem smo predpostavljali, da so podjetja, ki so odgovorila na anketo, podobna podjetjem, ki se niso odzvala (Priloga 2). Če ta predpostavka ne drži, potem so preračunani podatki napačni.

Najpomembnejše ugotovitve

- **Stanje na področju financiranja se počasi stabilizira.** Večina podjetij, ki so odgovorila na anketo, je izbrala, da je stanje na področju financiranja v 2015 ostalo nespremenjeno. Vendar pa je tokrat več podjetij kot v preteklih letih izbralo, da se je stanje izboljšalo, kot pa da se je stanje poslabšalo.
- V 2015 je mala in srednja podjetja (MSP) najbolj omejevala plačilna nedisciplina, sledijo stroški proizvodnje ali dela, konkurenca, predpisi in iskanje strank. **Dostopnost do financiranja kot omejitveni dejavnik poslovanja je s tretjega mesta v 2014 padel na zadnje mesto v 2015.** Za velika podjetja je konkurenca najpomembnejši dejavnik, ki omejuje poslovanje, sledijo stroški proizvodnje ali dela in predpisi.
- MSP so v 2015 imeli večje potrebe (povpraševanje) po zunanjih virih financiranja kot v 2014, vložili pa so manj vlog za bančna posojila in lizinge, odkupe kratkoročnih terjatev, faktoring, medtem ko je za preostala vira: (a) prekoračitev na tekočem računu, stanje na kreditnih karticah, kreditne linije in (b) komercialne kredite število vlog ostalo nespremenjeno. **Uspešnost podjetij pri pridobivanju sredstev je bila za vse oblike financiranja v 2015 veliko boljša kot v 2014 in je bila na ravni iz leta 2011.**
- V 2015 MSP pozitivno ocenjujejo stanje svojega podjetja in kot nespremenjeno stanje v okolju, poslovne partnerje (banke, državo, druga podjetja).
- MSP ocenjujejo, da se naslednje leto stanje na področju dostopnosti do virov financiranja ne bo bistveno spremenilo.
- Pogoji po dejavnostih so v 2015 bolj izenačeni kot v preteklem letu, **opazno je tudi izboljšanje za podjetja v dejavnosti gradbeništvo.**
- **Velika podjetja ocenjujejo stanje na področju financiranja bolje kot MSP.**

Kazalo

1	Vpliv na poslovanje	2
2	Pregled virov financiranja v podjetjih	4
2.1	Namen porabe sredstev	6
3	Potrebe po zunanjem financiranju	7
4	Dostopnost zunanjega financiranja in dejavniki, ki vplivajo nanj	8
4.1	Dostopnost do zunanjega financiranja	8
4.2	Dejavniki, ki vplivajo na zunanje financiranje	9
5	Vložene zahteve za financiranje in njihova uspešnost	10
5.1	Uspešnost vloženih zahtev	11
6	Pogoji financiranja	13
7	Pričakovanja glede dostopnosti do zunanjega financiranja	14
8	Pomembnost dejavnikov bodočega financiranja	15
9	Sestavljen kazalnik finančne vrzeli po metodologiji ECB	16
10	Dodatno mnenje izpolnjenjcev	18

Priloga 1: Vprašalnik.

Priloga 2: Poročilo o izvedbi raziskave o dostopnosti finančnih virov za podjetja 2014.

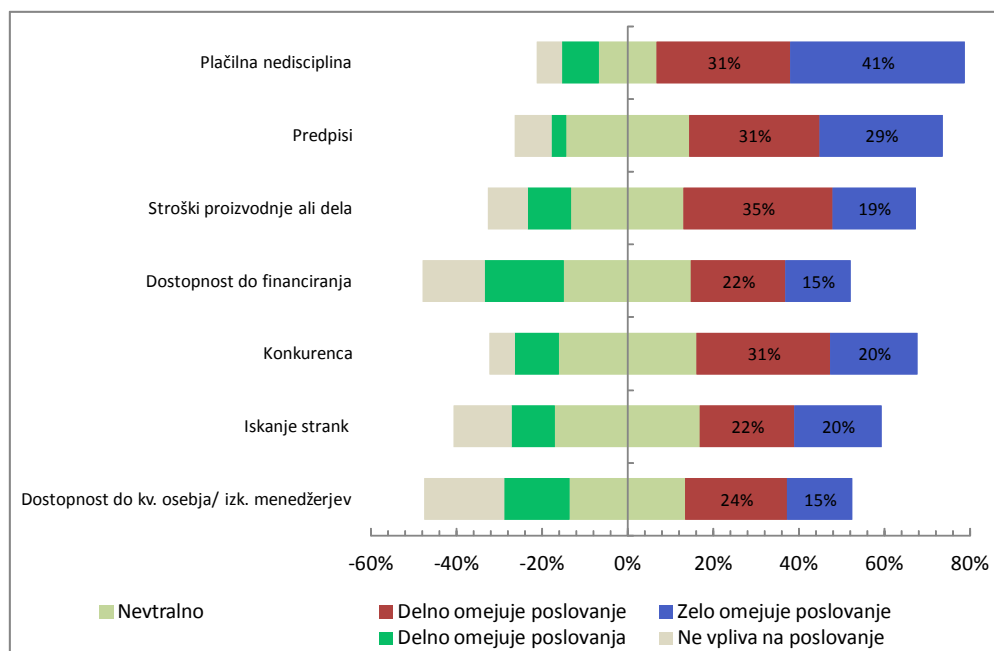
Priloga 3: Vpišite, če bi želeli še kaj dodati k svojim odgovorom oziroma anketi.

Priloga 4: Odgovori na vprašanja

1 Vpliv na poslovanje

Plačilna nedisciplina (57 %) je za MSP dejavnik, ki najbolj omejuje njihovo poslovanje¹. Sledijo stroški proizvodnje ali dela (54 %), konkurenca (50 %), predpisi (47 %) in iskanje strank (40 %). Dostopnost do financiranja (34 %) je v 2015 najmanj pomemben dejavnik omejitve poslovanja.

Slika 1: Najbolj pereči problemi za MSP v Sloveniji

Vir: Anketa BS.

Če razvrstimo vpliv na poslovanje samo po najbolj omejujočem dejavniku (tabela 1), se je v 2015, razen za plačilno nedisciplino in predpise, razvrstitev dejavnikov zelo spremenila². Dostopnost do financiranja, ki je bila v vseh preteklih letih za MSP zelo omejujoč dejavnik, je v 2015 šele na šestem mestu. Konkurenca, ki je bila v preteklosti na petem mestu, je v 2015 zasedla tretje mesto, podobno kot že v 2011. Med stroški proizvodnje ali dela, predpisi in iskanje strank v 2015 ni pomembnih razlik pri najbolj omejujočem dejavniku in so se razvrstili od drugega do petega mesta.

Tabela 1: Mesto posameznega dejavnika za MSP med 2011 in 2015

Dejavnik/mesto	2011*	2012	2013	2014	2015
Plačilna nedisciplina	-	1	1	1	1
Dostopnost do financiranja	1	2	2	3	6
Stroški proizvodnje ali dela	4	3	4	4	3
Predpisi	6	4	3	2	4
Konkurenca	3	5	5	5	2
Iskanje strank	2	6	6	6	5
Dost. kval. osebja ali izkušenih menedžerjev	7	7	7	7	7

Vir: Anketa BS. Podatki za 2011 so vključevali tudi kategorijo »ostalo«, ki je ne prikazujemo.

¹ Upoštevamo odgovore zelo in delno omejuje poslovanje.

² Primerjava med leti 2012 in 2015 ter 2011 je otežena. V 2011 so podjetja lahko izbrala samo najbolj omejujoč dejavnik, se pravi modri stolpec v sliki 1. V 2012 in 2013 smo v vprašalnik dodali dejavnik plačilna nedisciplina in ponudili možnost, da podjetja za vsak dejavnik izberejo, kakšen vpliv ima na poslovanje (zelo, delno, nevtrarno, ne vpliva). V 2014 in 2015 so reševalci izbirali vpliv na poslovanje na skali od 1 do 5. Po najbolj omejujočem dejavniku stvar tudi razvrstimo in s tem dosežemo medletno primerljivost.

Kot je razvidno iz tabele 2, je za MSP v **vseh dejavnostih plačilna nedisciplina najbolj omejujoč dejavnik**, razen za trgovino, ki je na prvo mesto postavila konkurenco. Stroški proizvodnje in dela ter predpisi so zelo pomembni v industriji in storitvah, medtem ko sta za gradbeništvo in trgovino pomembnejša dejavnika konkurenca in iskanje strank. Dostopnost do financiranja je v vseh panogah na predzadnjem mestu, razen za storitve, kjer je na zadnjem.

Tabela 2: Podrobni podatki po dejavnosti o zelo omejujočem dejavniku poslovanja za MSP

Dejavnik\mesto	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP
Plačilna nedisciplina	31%	44%	35%	32%	34%
Dostopnost do financiranja	13%	14%	15%	11%	13%
Stroški proizvodnje ali dela	24%	14%	16%	23%	20%
Predpisi	19%	15%	15%	26%	20%
Konkurenca	19%	20%	36%	22%	23%
Iskanje strank	16%	18%	22%	20%	19%
Dostopnost kvalificiranega osebja ali izkušenih menedžerjev	10%	8%	6%	14%	10%

Vir: Anketa BS.

V 2015 **dostopnost do financiranja tudi za velika podjetja ni več na prvem mestu**, temveč je tam konkurenca, sledijo stroški proizvodnje ali dela, predpisi in iskanje strank. Plačilna disciplina, ki je za MSP najpomembnejši dejavnik, je bila za velika podjetja v 2015 najmanj pomembna (sedmo mesto).

Tabela 3: Mesto posameznega dejavnika za velika podjetja med 2011 in 2015

dejavnik/mesto	2011*	2012	2013	2014	2015
Dostopnost do financiranja	3	5	1	1	5
Konkurenca	2	2	3	4	1
Predpisi	5	6	2	3	3
Plačilna nedisciplina	-	3	4	5	7
Stroški proizvodnje ali dela	1	1	5	2	2
Iskanje strank	4	4	6	6	4
Dost. kval. osebja ali izkušenih menedžerjev	7	7	7	7	6

Vir: Anketa BS. Podatki za 2011 so vključevali tudi kategorijo »ostalo«.

V evroobmočju³ (glej tabelo 4) so za MSP najbolj pereči iskanje strank, dostopnost do kvalificiranega osebja ali menedžerjev, na tretjem mestu pa so konkurenca, stroški proizvodnje ali dela in predpisi. Dostopnost do financiranja je na zadnjem mestu. Tudi velika podjetja v evroobmočju na prvo mesto postavljajo iskanje strank, na drugo dostopnost do kvalificiranega osebja ali menedžerjev in na tretje konkurenco.

Tabela 4: Podrobni podatki po dejavnosti in velikosti podjetja v evroobmočju o najbolj perečem problemu

%	Veliko	MSP	Mikro	Majhno	Srednje
Iskanje strank	26	25	24	26	27
Konkurenca	17	14	14	14	15
Dostopnost do financiranja	7	11	12	11	8
Stroški proizvodnje ali dela	15	14	15	13	13
Dostopnost kval. osebja ali izkušenih menedž.	17	17	14	19	19
Predpisi	14	13	14	13	13

Vir: ECB.

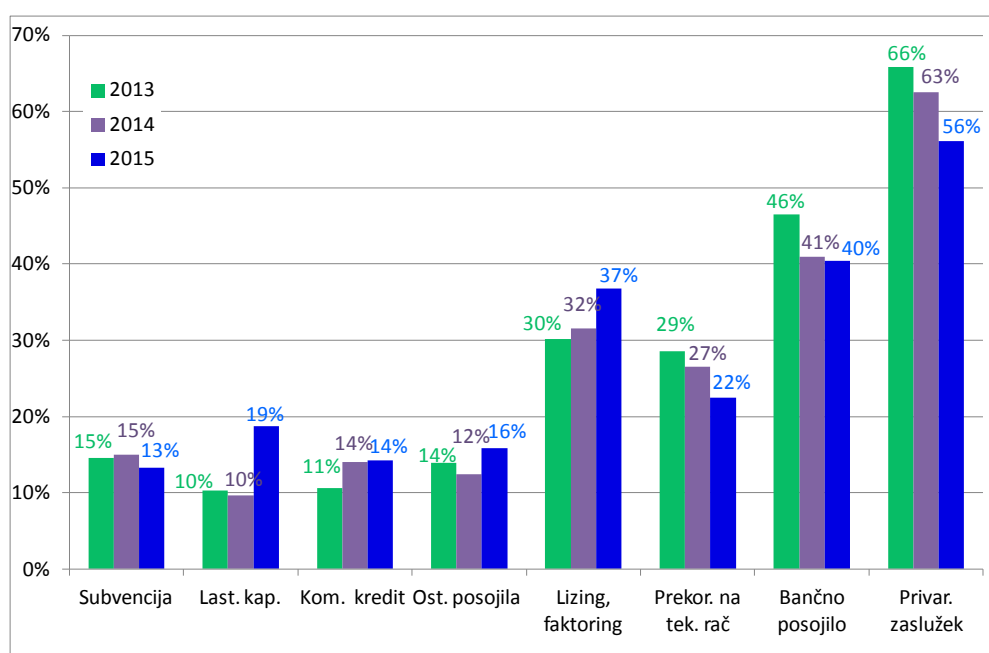
³ Anketa ECB je polletna; upoštevali smo anketo, ki se nanaša na obdobje od aprila do septembra 2015. Gre za *Survey on the access to finance of SMEs in the euro area* (<http://www.ecb.int/stats/money/surveys/sme/html/index.en.html>).

2 Pregled virov financiranja v podjetjih

Podjetja za svoje financiranje uporabljajo notranje ali zunanje vire financiranja. Notranji viri financiranja so privarčevani zaslužek ali prodaja sredstev, lastniški kapital, vsi drugi pa so zunanji viri financiranja. Od tega sta nas posebej zanimala bančna vira zunanjega financiranja: (i) bančno posojilo in (ii) prekoračitev tekočega računa, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah (v nadaljevanju prekoračitev tekočega računa).

V Sloveniji se MSP večinoma financirajo s privarčevanimi zaslužki, bančnima viroma in lizingom, razlike med leti so majhne. V 2015⁴ so bili najpomembnejši viri financiranja: (i) privarčevani zaslužek, prodaja sredstev (56 %), (ii) bančno posojilo (40 %), (iii) lizing, odkup kratkoročnih terjatev in faktoring (37 %) ter (iv) prekoračitev na tekočem računu (22 %). Dolžniško financiranje podjetij je nepomembno.

Slika 2: Uporabljeni viri financiranja MSP med 2012⁵ in 2015

Vir: Anketa in preračun BS.

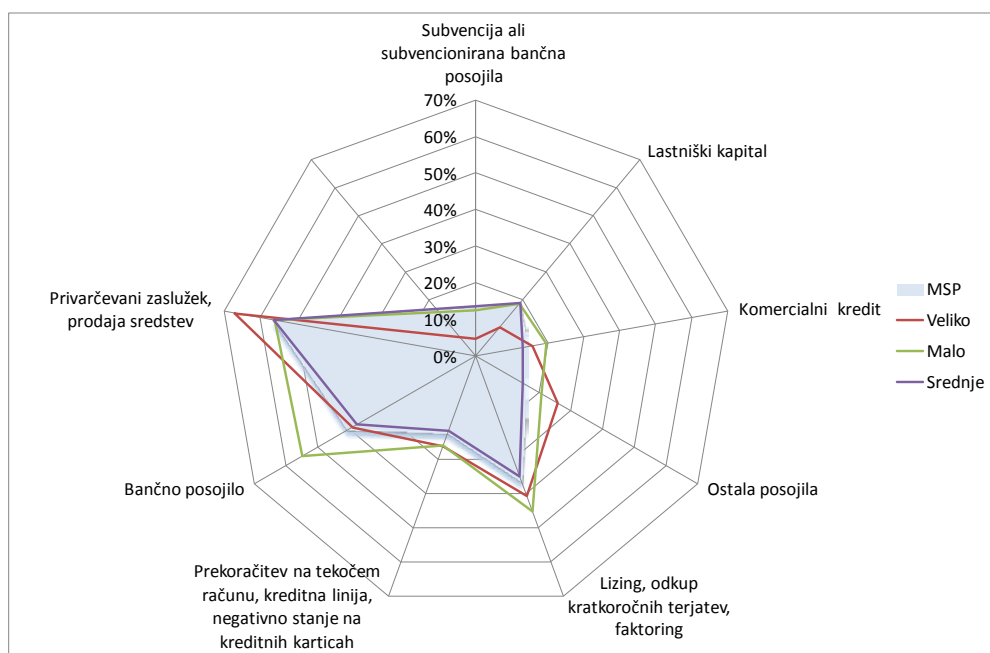
V 2015 je uporaba virov financiranja MSP med dejavnostmi podobna. V industriji se več podjetij kot v preostalih dejavnostih financira z bančnimi posojili (49 %), bolj pa tudi uporabljajo subvencije in subvencionirana bančna posojila (19 %). V gradbeništvu bolj kot druge dejavnosti uporabljajo privarčevane zasluge (66 %), prekoračitve na tekočem računu (19 %) in lastniški kapital (14 %). Trgovina manj uporablja privarčevane zasluge (48 %), bolj kot ostale dejavnosti pa komercialne kredite (20 %). MSP v storitvenih dejavnostih manj kot MSP v preostalih dejavnostih uporabljajo bančna posojila (33 %), prekoračitev na tekočem računu (18 %) in komercialne kredite (9 %).

Velika podjetja uporabljajo podobne vire financiranja kot MSP: najbolj privarčevane zasluge in prodajo sredstev (67 %), več v primerjavi z MSP pa bolj uporabljajo ostala posojila (26 % v primerjavi s 16 %).

⁴ V 2015 (in 2011) smo to vprašanje znova postavili vsem podjetjem. Od 2012 do 2014 so na to vprašanje odgovarjala samo podjetja, ki so zaprosila za zunanji vir financiranja.

⁵ Zaradi primerjave z anketo v 2015 smo popravili podatke od 2013 do 2014, tako da smo med privarčevani zaslužek dodali odgovore tistih podjetij, ki niso zaprosila za zunanje financiranje (peto vprašanje) in so pri tem navedla, da imajo dovolj notranjih virov (šesto vprašanje). Pri izračunu strukture smo upoštevali vsa podjetja, ker so v 2015 na to vprašanje odgovarjala vsa podjetja.

Slika 3: Viri financiranja podjetij

Vir: Anketa BS.

ECB je v 2014 spremenila vprašalnik in je spraševala o pomembnosti posameznega dejavnika. V tem primeru so podatki **evroobmočja za bančna posojila** bolj podobni slovenskim. Bančna posojila so pomembna za 54 % MSP v evroobmočju. Pomembni so tudi lizing (45 %), subvencije (37 %) in komercialni krediti (34 %). Bistvene razlike so še vedno večji pomen privarčevanega zaslužka in prodaje sredstev v Sloveniji (56 %) kot v evroobmočju (25 %), prekoračitev na tekočem računu (Slovenija 22 %, evroobmočje 55 %) ter uporaba komercialnih kreditov (Slovenija 14 %, evroobmočje 35 %).

MSP ne zaprosijo za zunanje vire financiranja, ker imajo dovolj notranjih virov. Ta razlog je v 2015 navedlo 55 % MSP, kar je za 3 odstotne točke več kot v 2014. Drugi razlogi za to, zakaj MSP ni zaprosilo za zunanje financiranje, so omejitve zunanjega financiranja (med modrima črtama v tabeli 5) s 27 % v 2015, kar je za 3 odstotne točke več kot v letu 2014. Sledilo je ostalo (12 %) in investicijski projekt je bil odložen.

V 2015 se je delež **velikih** podjetij, ki niso zaprosila za zunanje financiranje zmanjšalo za 4 odstotne točke glede na 2014. Poglavitni razlog je, da imajo dovolj notranjih virov (78 %), kar je za 40 odstotnih točk več kot v 2014. Drugi dejavnik so: investicijski projekt je bil odložen, stroški financiranja so previsoki ipd.

Tabela 5: Razlogi, da podjetja niso zaprosila za zunanje financiranje

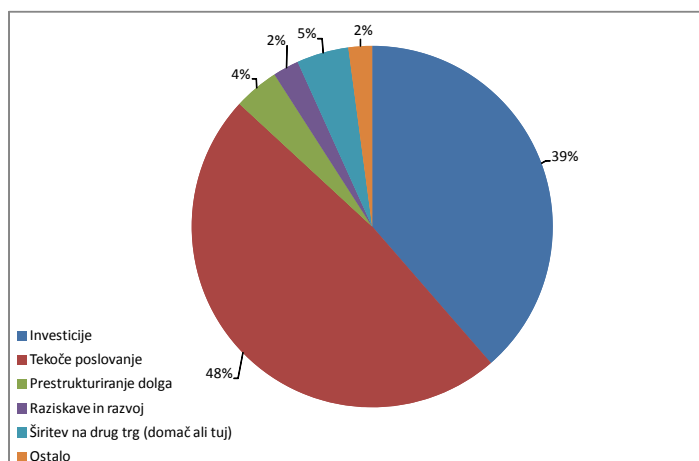
2015	Veliko	MSP	Srednje	Malo
NISO zaprosili za zunanje vire financiranja	40%	46%	37%	47%
Razlog, da niste zaprosili za zunanje financiranje?				
Imamo dovolj notranjih virov (privarčevani zaslužek, prodana sredstva).	78%	55%	76%	53%
Investicijski projekt je bil odložen.	7%	6%	7%	6%
Zaradi možne zavrnitve prošnje za zunanje financiranje.	0%	5%	0%	5%
Postopek za odobritev zunanjega financiranja preveč kompleksen.	0%	1%	0%	1%
Stroški financiranja so previsoki.	7%	6%	0%	7%
Zahteve bank po zavarovanju posojila so bile nesprejemljive.	0%	15%	6%	16%
Podjetje je bilo dokapitalizirano.	0%	1%	0%	1%
Ostalo	7%	12%	10%	12%

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki niso zaprosila za zunanje financiranje.

2.1 Namen porabe sredstev

MSP so sredstva namenili predvsem tekočemu poslovanju (48 %) in investicijam (39 %). Preostali nameni so bili manj pomembni, kar je razvidno iz spodnjega grafikona. V 2015 so MSP namenili 6 odstotnih točk več sredstev investicijam kot v 2014.

Slika 4: Namen porabe sredstev MSP

Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje.

Po **dejavnostih** izstopa gradbeništvo, ki več sredstev nameni tekočemu poslovanju v primerjavi s preostalimi dejavnostmi (tabela 6). V 2015 sta dejavnosti industrije in storitev okoli približno 42 % sredstev namenili investicijam.

Tabela 6: Uporaba sredstev v MSP po dejavnostih.

	MSP				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Skupaj
8) Kaj je bil pglavitni namen uporabe sredstev?	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Investicije	43%	34%	29%	42%	39 %
Tekoče poslovanje	43%	58%	49%	49%	48 %
Prestrukturiranje dolga	4%	3%	10%	1%	4 %
Raziskave in razvoj	4%	0%	0%	4%	2 %
Širitev na drug trg (domač ali tuj)	6%	1%	10%	2%	5 %
Ostalo	1%	3%	3%	2%	2 %

Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje.

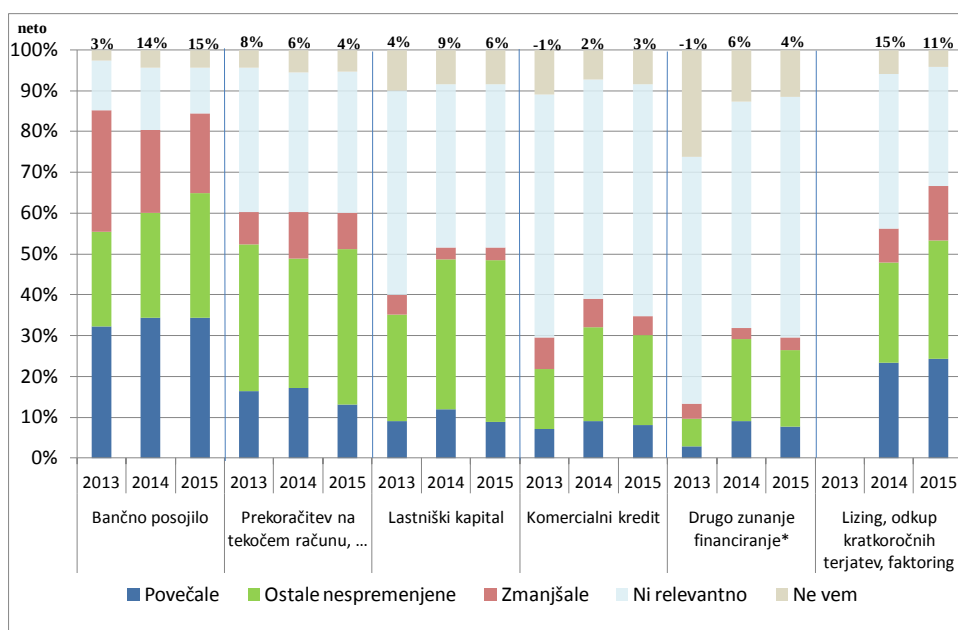
Velika podjetja so sredstva porabljala podobno kot MSP, največ so jih namenila tekočemu poslovanju (41 %), investicijam (37 %), medtem ko je glavna razlika med MSP in velikimi podjetji še vedno v sredstvih za prestrukturiranje dolga. Velika podjetja (16 %) še vedno več sredstev kot MSP (4 %) namenijo prestrukturiranju dolga. Se pa delež sredstev velikih podjetij za prestrukturiranje dolga zmanjšuje, v letu 2015 so za ta namen tako namenila 3 odstotne točke manj sredstev kot v letu 2014.

BS z **anketo bank** o povpraševanju po posojilih nefinančnih družb⁶ (v nadaljevanju: anketa bank), spremlja posojilodajalce. Razlike med podatki obeh anket so največje za posojila za tekoče poslovanje (anketa bank: 36 %) in za posojila za prestrukturiranje (anketa bank: 18 %), medtem ko je delež posojil za investicije po anketi bank (38 %) zelo podoben podatku iz ankete podjetij.

3 Potrebe po zunanjem financiranju

V 2015 so MSP najbolj povečali **neto⁷ potrebe (povpraševanje) po posojilu (15 odstotnih točk) in lizingu, odkupu kratkoročnih terjatev, faktoringu (11 odstotnih točk)**. Manj so se povečale potrebe po drugih virih financiranja.

Slika 5: Sprememba v povpraševanju po zunanjem financiranju

Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje. * Drugo zunanje financiranje v 2014 ne vsebuje lizinga.

V 2015 so se predvsem pri MSP v **gradbeništvu** povečale neto potrebe po posojilu (27 odstotnih točk) in prekoračitvi na tekočem računu (10 odstotnih točk), zmanjšale pa so se neto potrebe po drugem zunanjem financiranju (5 odstotnih točk). V **industriji** so se bolj kot v drugih dejavnostih povečale neto potrebe po prekoračitvi na tekočem računu (7 odstotnih točk) in v dejavnosti **trgovina** po komercialnih kreditih (10 odstotnih točk).

Velikim podjetjem so se v 2015, drugače kot MSP, zelo zmanjšale potrebe (povpraševanje) po bančnih posojilih (9 odstotnih točk) in po prekoračitvi na tekočem računu (6 odstotnih točk), potrebe po ostalih virih financiranja pa so se povečale: najbolj za lizing (37 odstotnih točk), komercialne kredite (14 odstotnih točk) in drugo zunanje financiranje (9 odstotnih točk).

⁶ Ankete o povpraševanju po posojilih nefinančnih družb po dejavnostih so objavljene na <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=223> in za 2015 v okvirju Poročila o finančni stabilnosti na <http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=6805> (str. 25). Podatki med anketama niso popolnoma primerljivi. V anketi podjetij sprašujemo o potrebah po določenih virih financiranja, kar pa ne pomeni, da so podjetja dejansko zaprosila za vir. Druga razlika med anketama je, da so podatki v anketi bank vrednostni, v anketi podjetij pa uporabljamo število podjetij. Poleg tega v anketi podjetij obravnavamo samo mala in srednja podjetja (mikro- in velika podjetja niso zajeta) in ne upoštevamo vseh dejavnosti.

⁷ V grafikon smo dodali podatke o neto spremembi, ki meri razliko med odgovori »povečal« in odgovori »zmanjšal«.

V **evroobmočju** so se pri MSP najbolj povečale neto potrebe po komercialnem kreditu (11 odstotnih točk), prekoračitvi na tekočem računu (5 odstotnih točk), medtem ko so se potrebe po drugih virih povečale za manj, na primer po bančnem posojilu samo za 1 odstotno točko.

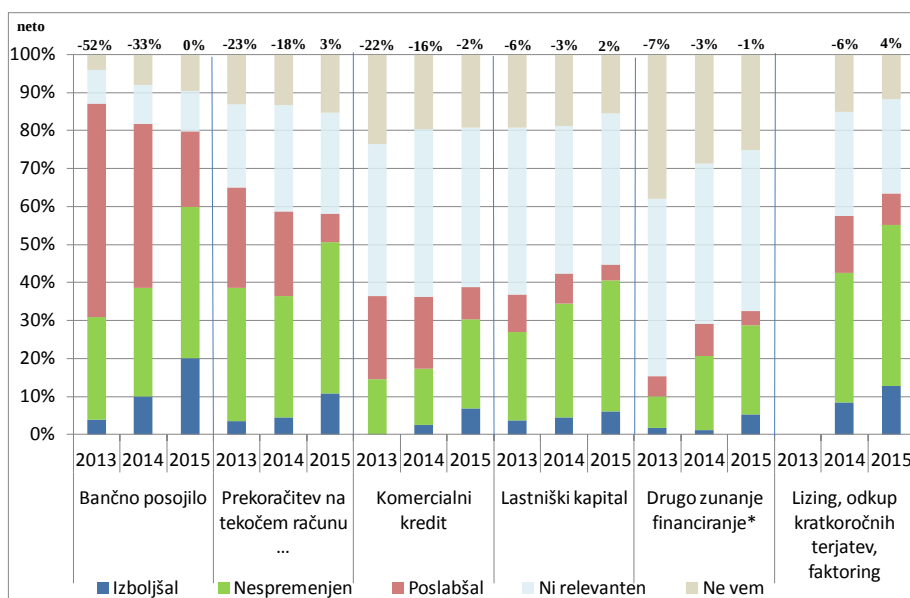
4 Dostopnost zunanjega financiranja in dejavniki, ki vplivajo nanj

Dostopnost do zunanjega financiranja je pomembna s stališča financiranja podjetja in je odvisna od številnih dejavnikov. Dejavnike lahko razdelimo na gospodarsko stanje, dejavnike, odvisne od samega podjetja, ter na odnos poslovnih partnerjev in posojilodajalcev do podjetja.

4.1 Dostopnost do zunanjega financiranja

V 2015 je glede dostopnosti do zunanjega financiranja večina podjetij menila, da je stanje ostalo **nespremenjeno**, saj je približno enako število podjetij menilo, da se je stanje izboljšalo oziroma poslabšalo.

Slika 6: Sprememba dostopnosti do zunanjega financiranja MSP

Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje.

* Drugo zunanje financiranje v 2014 in 2015 ne vsebuje lizinga, odkupa kratkoročnih terjatev, faktoringa.

Pri ocenjevanju dostopnosti do virov financiranja **ni večjih razlik med dejavnostmi**. Gradbeništvo, ki je v preteklih letih odstopalo in dostopnost do zunanjih virov financiranja ocenjevalo slabše od povprečja, ne odstopa več.

Za **velika podjetja** se je dostopnost zunanjih virov financiranja izboljšala, zlasti za bančna posojila (neto 40 odstotnih točk) ter lizing, odkup kratkoročnih terjatev in faktoring (neto 25 odstotnih točk). Za druge vire je večina podjetij menila, da je v 2015 dostopnost ostala nespremenjena.

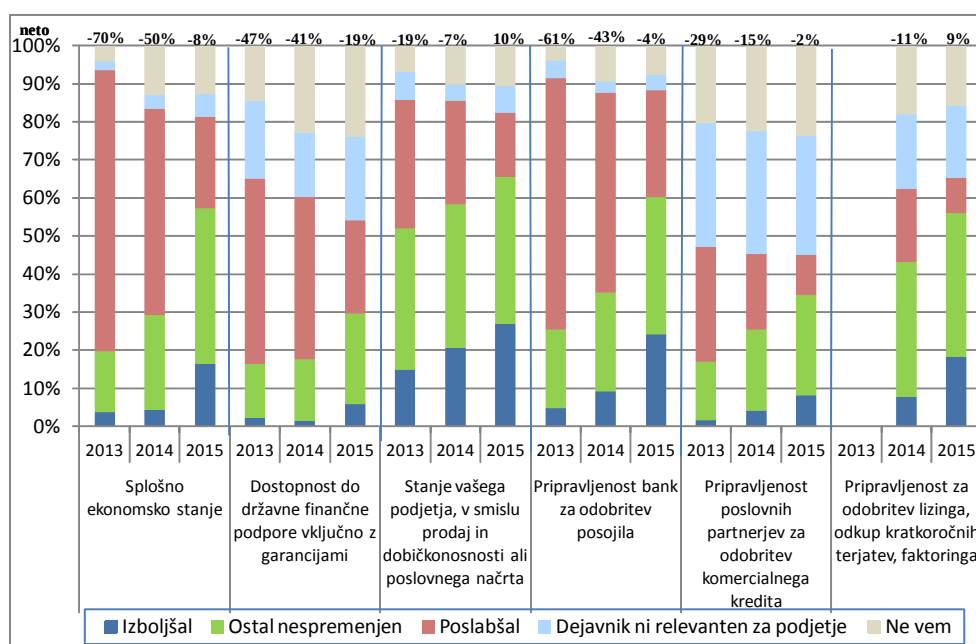
Za podjetja v **evroobmočju** se je dostopnost do financiranja izboljšala tudi za MSP, le mikro podjetja imajo še vedno probleme pri dostopu do bančnih virov financiranja. Zelo se je izboljšala dostopnost do lizinga in odkupa kratkoročnih terjatev ter drugih posojil. Tudi v evroobmočju se je za velika podjetja dostopnost do zunanjega financiranja izboljšala.

4.2 Dejavniki, ki vplivajo na zunanje financiranje

V 2015 so MSP začeli pozitivno ocenjevati dejavnike neposredno povezane z njihovim poslovanjem, v prejšnjih letih pa so jih ocenjevali najmanj negativno. Vsi trije dejavniki, tj. kreditna zgodovina, lastni kapital in stanje podjetja (v smislu dobičkonosnosti), so se izboljšali: neto 20, 8 oziroma 10 odstotnih točk.

Slabše ocenjevanje preostalih dejavnikov se je v 2015 ustavilo; večina podjetij je odgovorila, da je stanje ostalo nespremenjeno. Če pogledamo neto odgovore, se je stanje za MSP izboljšalo pri pripravljenosti za odobritev lizinga, odkupa kratkoročnih terjatev, faktoringa (9 odstotnih točk), pri preostalih dejavnikih pa je neto stanje še vedno neto negativno, in sicer najbolj na področju dostopnosti do državne finančne podpore (19 odstotnih točk), pripravljenosti bank za odobritev posojila (4 odstotne točke) in pripravljenosti poslovnih partnerjev za odobritev komercialnega kredita (2 odstotni točki).

Slika 7: Vpliv različnih dejavnikov na dostopnost do zunanjega financiranja MSP

Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje.

V 2015 so MSP v **gradbeništvu** edino neto pozitivno ocenili pripravljenost bank za odobritev posojila (6 odstotnih točk), medtem ko so podjetja v **industriji** bolje od povprečja ocenjevala dejavnike, povezane neposredno s poslovanjem podjetja in pripravljenostjo za odobritev lizinga.

Po mnenju **velikih podjetij** se je stanje v 2015 zelo izboljšalo. Tako velika podjetja zelo pozitivno ocenjujejo stanje podjetja v smislu dobičkonosnosti (52 odstotnih točk), sledila je pripravljenost bank za odobritev posojila (48 odstotnih točk) in splošno ekonomsko stanje (35 odstotnih točk). Za druge dejavnike je večina velikih podjetij izbrala, da je stanje ostalo nespremenjeno.

V **evroobmočju** MSP enako kot v Sloveniji pozitivno ocenjujejo dejavnike, ki so neposredno povezani s podjetji in pripravljenost bank za odobritev posojila, negativno pa zunanje dejavnike. V primerjavi s Slovenijo zunanje dejavnike ocenjujejo podobno, le dostopnost do državne pomoči v Sloveniji ocenjujejo precej slabše (neto -19 odstotnih točk) kot v evroobmočju (neto -10 odstotnih točk).

5 Vložene zahteve za financiranje in njihova uspešnost

Število zahtev za bančno financiranje se tudi v 2015 zmanjšuje, zmanjšalo pa se je tudi število vlog za lizinge, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring, za druge vire zunanjega financiranja pa je ostalo nespremenjeno. V 2014 smo v vprašalniku zamenjali drugo zunanje financiranje z lizingom, odkupom terjatev, faktoringom. V 2015 smo ohranili lizing odkup terjatev, faktoring in znova dodali drugo zunanje financiranje, da bi zajeli še vse preostale vire financiranja. Zato podatek o drugem zunanjem financiranju med 2011 in 2013 ni primerljiv s podatkom v 2015.

Tabela 7: Vložene zahteve za posamezne vire financiranja MSP med 2011 in 2014

Vložena zahteva	2011	2012	2013	2014	2015
Bančno posojilo	46%	42%	40%	39%	37%
Prekoračitev na tekočem računu	29%	24%	23%	21%	21%
Komercialni kredit	15%	7%	6%	6%	6%
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring				15%	13%
Drugo zunanje financiranje*	15%	15%	12%		5%

Vir: Anketa in preračun BS.

* Drugo zunanje financiranje do 2014 vključuje tudi lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring. V 2014 nismo spraševali po drugem zunanjem financiranju in smo ga znova vključili v anketo v 2015. Drugo zunanje financiranje zajema vse preostale dejavnike zunanjega financiranja.

Podatki iz **ankete bank**, ki se nanašajo na prvo polovico leta 2015, kažejo na zmanjšanje kreditnega povpraševanja nefinančnih podjetij. Medletno se je povpraševanje zmanjšalo za 4,3 %.

Veliko padanje števila vlog vseh vrst zunanjega financiranja **velikih podjetij** se je v 2015 ustavilo. V tem letu se je povečalo število vlog za lizinge, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring za 7 odstotnih točk in zmanjšalo za prekoračitev na tekočem računu za 3 odstotne točke, medtem ko je število vlog za bančna posojila in komercialne kredite ostalo nespremenjeno.

MSP v **dejavnosti gradbeništvo** so v 2015 vložili več vlog za vse vire zunanjega financiranja v primerjavi z drugimi dejavnostmi, razen za bančna posojila, kjer pa so več vlog od povprečja vložila industrijska podjetja.

Tabela 8: Vložene zahteve za posamezne vire financiranja v 2015.

Vložena zahteva 2015	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Skupaj
Bančno posojilo	43%	37%	39%	29%	37%
Prekoračitev na tekočem računu	23%	26%	20%	17%	21%
Komercialni kredit	2%	14%	5%	5%	6%
Lizing, odkup kratk. ter., faktoring	7%	20%	15%	13%	13%
Drugo zunanje financiranje	5%	10%	4%	4%	5%

Vir: Anketa in preračun BS.

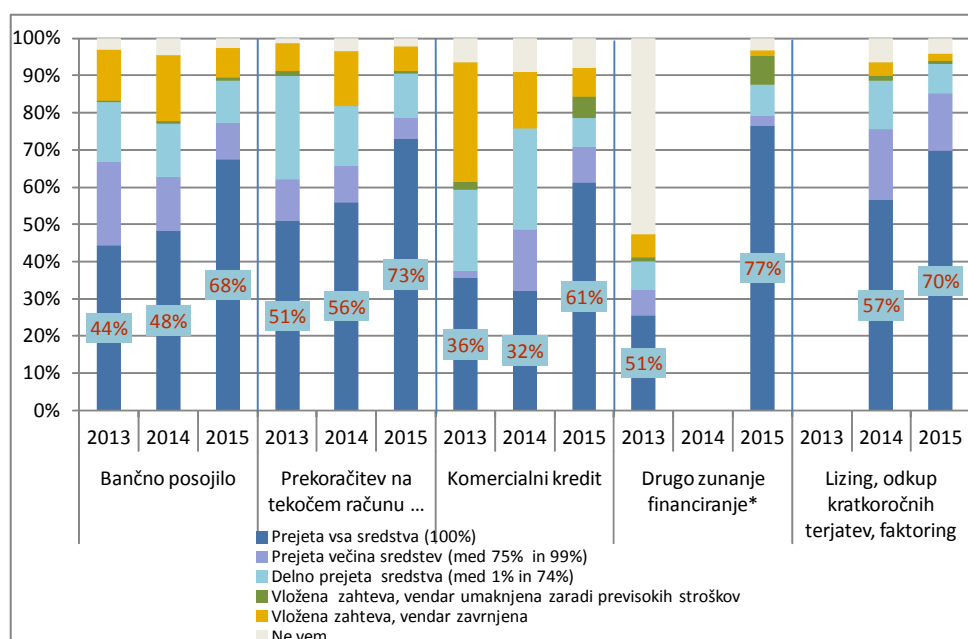
V **evroobmočju** je število vlog za bančno posojilo in prekoračitve na tekočem računu precej stabilno ter se giblje okoli 30 %, število vlog za komercialne kredite in drugo zunanje financiranje pa bolj oscilira, prvo med 10 % in 40 %, drugo med 8 % in 21 %. Glavni razlog, zakaj podjetje v evroobmočju ne zaprosi za zunanji vir financiranja je, tako kot v primeru Slovenije, v zadostnih notranjih virih, le malo podjetij pa zahteve ni vložilo zaradi možne zavrnitve (od 5 % do 7 % za posamezno vrsto financiranja).

5.1 Uspešnost vloženih zahtev

V 2015 se je za MSP popolna uspešnost zelo izboljšala (podjetje dobi vsa sredstva), za manj pa se je izboljšala celotna uspešnost vloženih zahtev (podjetje dobi vsaj del sredstev). Popolna uspešnost se je za bančna posojila povečala za 20 odstotnih točk in za prekoračitev na tekočem računu za 15 odstotnih točk. Zunaj bančnega sistema se je najbolj izboljšala popolna uspešnost pri komercialnem kreditu (29 odstotnih točk), manj pa pri lizingu, odkupu terjatev, faktoringu (13 odstotnih točk).

V 2015 se je za MSP število zavrženih vlog zmanjšalo. Na bančnih posojilih se je število zavrženih vlog zmanjšalo za 10 odstotnih točk (z 18 % na 8 %), na prekoračitvi na tekočem računu in na komercialnih kreditih za 9 odstotnih točk, medtem ko je bil pri lizingu, odkupu terjatev, faktoringu zavržen samo 1% vlog.

Slika 8: Uspešnost vloženih zahtev (MSP)

Vir: Anketa BS. MSP, ki so vložili vlogo za financiranje v bančnem sistemu.

* Drugo zunanje financiranje v 2013 vključuje tudi lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring; v 2014 nismo spraševali po drugem zunanjem financiranju v 2015 pa smo ga znova vključili v anketo. Drugo zunanje financiranje zajema vse preostale dejavnike.

Trgovinski MSP so tudi v 2015 najuspešnejši pri pridobitvi bančnih sredstev, sledijo storitvena in industrijska podjetja, medtem ko so gradbena podjetja še vedno manj uspešna pri pridobitvi vseh oblik zunanjega financiranja. Popolna uspešnost se je izboljšala za vse oblike zunanjega financiranja v vseh dejavnostih: za bančno posojilo (okoli 30 odstotnih točk), za prekoračitev na tekočem računu (17 odstotnih točk, od tega za MSP v gradbeništvu samo 1 odstotno točko in za MSP v storitvah za 31 odstotnih točk), za komercialne kredite (30 odstotnih točk) ter za lizinge, odkupe terjatev, faktoringe (13 odstotnih točk). V 2015 se je tudi zmanjšalo število zavrženih vlog za bančno posojilo in prekoračitve na tekočem računu v vseh dejavnostih.

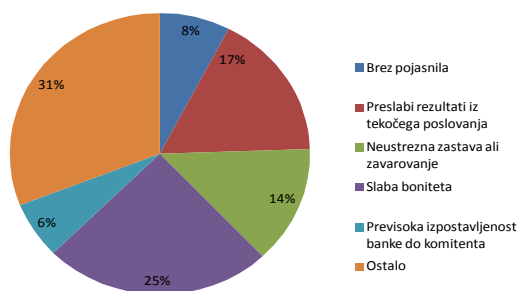
Tudi za **velika podjetja**⁸ je v 2015 uspešnost pridobitve sredstev dobra. V tem letu je 72 % podjetij pridobilo celoten obseg zelenega bančnega posojila (v 2014 je bilo takih 78 %), medtem ko je 78 % velikih podjetij pridobilo zelena sredstva pri prekoračitvi tekočega računa (v 2014 je bil delež 68 %).

⁸ Zaradi majhnega števila odgovorov za komercialne kredite pri velikih podjetjih teh podatkov ni mogoče prikazati.

V 2015 je bilo 7 % zavrnjenih vlog velikih podjetij na bančnem posojilu in na prekoračitvi na tekočem računu.

V evroobmočju se je v proučevanem obdobju popolna uspešnost zunanjega financiranja izboljšala za vse vire. Tako je popolna uspešnost vlog za bančna posojila (66 %), za prekoračitev na tekočem računu (64 %), za komercialni kredit (63 %) in drugo zunanje financiranje 72 %. Zavrnjenih vlog za bančno posojilo in prekoračitev je bilo 9 %. MSP so v 2015 kot **najpomembnejša razloga za zavrnitve vlog** navedli ostalo (31 %), slabo boniteto (25 %) in preslabe rezultate iz poslovanja (17 %).

Slika 9: Razlogi za zavrnitev prošnje

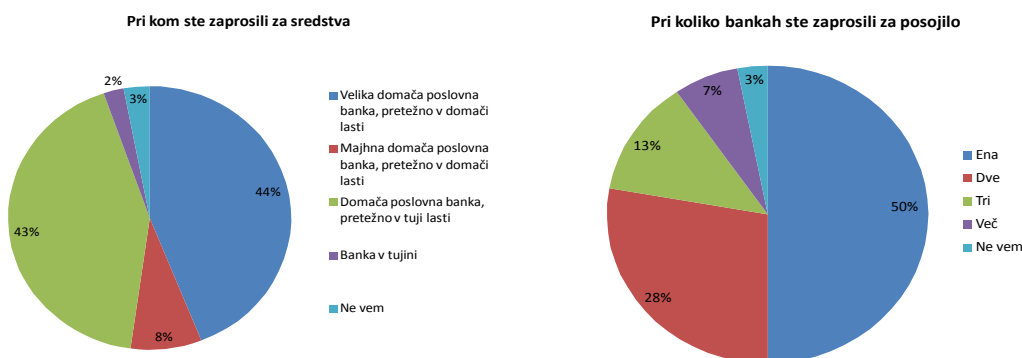
Vir: Anketa BS. MSP, ki so zaprosili za zunanje financiranje.

Po podatkih iz **ankete bank**⁹ so bili razlogi zavračanja vlog za prvo polletje 2015: drugo (36 %), nestrinjanje stranke s pogoji (25 %), slaba boniteta komitenta (27 %), neustrezno zavarovanje (4 %), neperspektiven projekt (0,3 %), previsoka izpostavljenost do komitenta (8 %).

Večina MSP se je zadolžila pri velikih domačih bankah (44 %) in pri domačih bankah v tuji lasti (43 %)¹⁰. Po podatkih iz **ankete bank** so se podjetja v prvi polovici 2015 zadolževala pri velikih domačih bankah (54 %), majhnih domačih bankah (3 %) in bankah v večinski tuji lasti (43 %).

Največ MSP je za sredstva zaprosilo pri eni banki (50 %), pri dveh 28 %, pri treh 13 %, medtem ko je pri več kot treh zaprosilo 7 % podjetij.

Slika 10: Institucije, kjer so podjetja zaprosila za sredstva in število institucij

Vir: Anketa BS. MSP, ki so vložili vlogo za financiranje v bančnem sistemu.

⁹ V tem primeru ne moremo primerjati rezultatov, ker v anketi podjetij o razlogih za financiranje sprašujemo v dveh vprašanjih (6 in 12).

¹⁰ Definicija bank je enaka tisti, ki jo uporablja FSM v anketi bank.

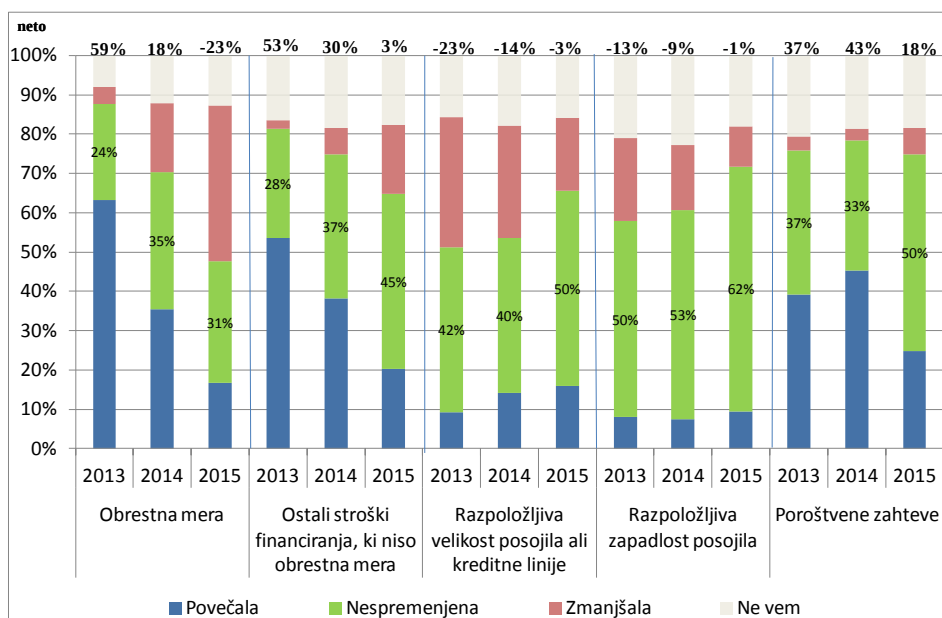
6 Pogoji financiranja

Pogoje financiranja razdelimo na cenovne (obrestna mera in drugi stroški) in necenovne (velikost posojila, poročstva, ročnost). Na vprašanje so odgovarjala podjetja, ki so za sredstva zaprosila v bančnem sistemu.

Večina MSP meni, da so se v 2015 obrestne mere znižale, medtem ko za ostale pogoje zunanjskega financiranja večina meni, da so ostali nespremenjeni. V 2015 je, enako kot v 2014, večina menila, da sta zapadlost posojila in velikost posojila ostali nespremenjeni, zahteve bank po poročstvih pa so se povečale (neto 18 odstotnih točk).

V 2015 velikih **razlik med dejavnostmi ni**, v gradbeništvu je 55 % MSP menilo, da je obrestna mera ostala nespremenjena (v drugih dejavnostih okoli 30 %), medtem ko je samo 17 % MSP iz gradbeništva odgovorilo, da se je obrestna mera znižala (v drugih dejavnostih okoli 40 %).

Slika 11: Pogoji financiranja za MSP

Vir: Anketa BS. MSP, ki so vložili vlogo za financiranje v bančnem sistemu.

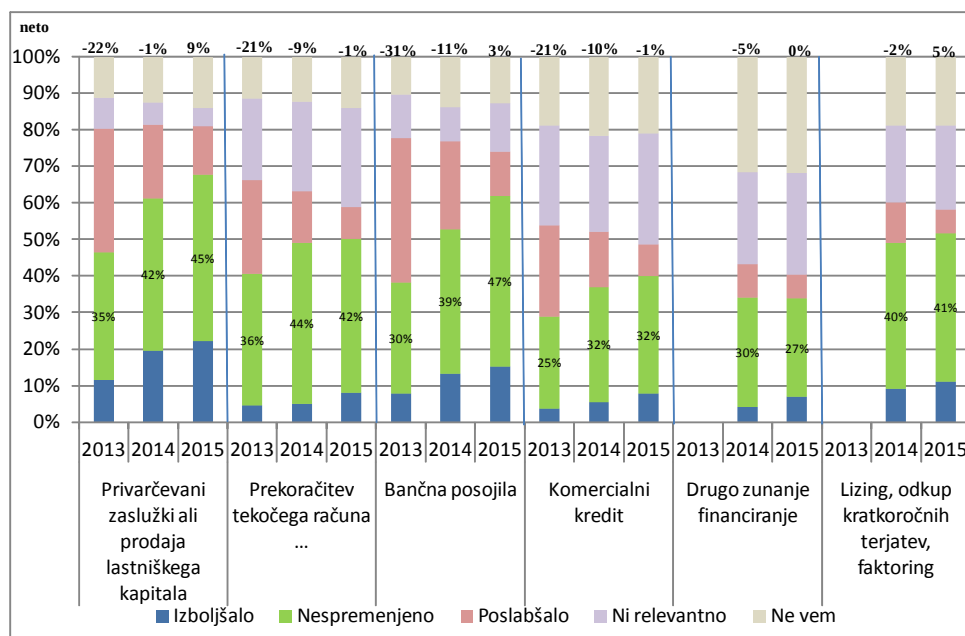
Za večino **velikih podjetij** so se cenovni pogoji izboljšali (znižala obrestna mera in drugi stroški financiranja), med necenovnimi dejavniki se je razpoložljiva velikost posojila izboljšala, za preostale necenovne dejavnike pa je večina velikih podjetij odgovorila, da so ostali nespremenjeni.

V **evroobmočju** so se po mnenju MSP obrestne mere znižale (neto 19 odstotnih točk), drugi stroški financiranja povišali (neto 23 odstotnih točk), medtem ko je za necenovne pogoje večina podjetij menila, da so ostali nespremenjeni.

7 Pričakovanja glede dostopnosti do zunanjega financiranja

V 2016 MSP pričakujejo, da bo dostopnost do zunanjega financiranja ostala nespremenjena. Neto odgovori kažejo, da MSP pričakujejo izboljšanje privarčevanih zaslužkov (9 odstotnih točk), dostopnosti do lizinga (5 odstotnih točk) in bančnega posojila (3 odstotne točke), za druge zunanje vire financiranja pa je število negativnih odgovorov izenačeno s pozitivnimi odgovori.

Slika 12: Pričakovanja glede financiranja MSP

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

Po **dejavnostih** so si odgovori podobni, tudi gradbeništvo ne izstopa več tako kot v preteklem letu, ko je prihodnje dogajanje ocenjevalo veliko bolj negativno kot MSP v preostalih panogah.

Tudi največ **velikih podjetij** pričakuje, da bo dostopnost do financiranja v 2016 ostala nespremenjena za vse dejavnike financiranja.

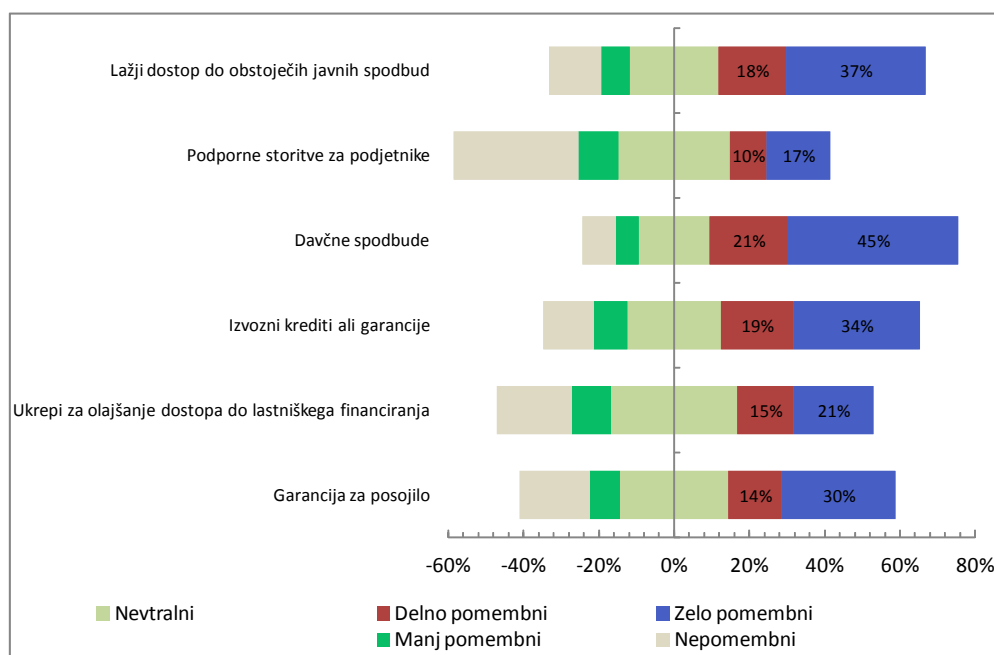
V **evroobmočju** večina podjetij pričakuje, da bodo razmere za bančno financiranje ostale nespremenjene.

8 Pomembnost dejavnikov bodočega financiranja

V 2015 smo podjetja prvič spraševali o pomembnosti posameznih dejavnikov za bodoče zunanje financiranje. S temi dejavniki skušamo opredeliti, kaj vpliva na odločitev podjetja, da bi zaprosilo za zunanje financiranje. Gre za različne dejavnike, kot so javne in davčne spodbude, podporne storitve, lažje lastniško financiranje, izvozni krediti in garancije za posojila¹¹.

Po mnenju MSP so najpomembnejši dejavniki, ki vplivajo na odločitev o njihovem financiranju v prihodnosti¹²: davčne spodbude (66 %), sledijo lažji dostop do obstoječih javnih spodbud (55 %), podporne storitve za podjetnike (53 %) in garancija za posojilo (44 %). Preostala dejavnika izvozni krediti ali garancije in ukrepi za olajšanje dostopa do lastniškega financiranja sta manj pomembna.

Slika 13: Pomembnost dejavnikov bodočega financiranja MSP

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

Pregled podatkov **MSP po dejavnostih** pokaže, da so vsi ponujeni dejavniki pomembnejši za gradbeništvo kot za ostale dejavnosti, medtem ko so za industrijo bolj od povprečja pomembni: (i) davčne spodbude, (ii) lažji dostop do obstoječih javnih spodbud, (iii) podporne storitve za podjetnike in (iv) izvozni krediti ali garancije.

Tudi **velika podjetja** razvrščajo dejavnike bodočega financiranja enako kot MSP.

Evropska komisija objavlja podatke za celotno **Evropsko unijo (EU)** in ne samo za evroobmočje kot ECB. Tudi za EU so najpomembnejši dejavniki: (i) davčne spodbude, (ii) lažji dostop do obstoječih javnih spodbud, (iii) garancija za posojilo in (iv) podporne storitve za podjetnike, preostala dva dejavnika pa sta manj pomembna.

¹¹ Kot omenjeno je anketa ECB polletna, vsako leto enkrat pa jo ECB razširi z vprašanji, ki zanimajo Evropsko komisijo. To vprašanje: pomembnost dejavnikov za bodoče financiranje je iz tega nabora vprašanj. Rezultati pa so objavljeni na: http://ec.europa.eu/growth/access-to-finance/data-surveys/index_en.htm.

¹² Gre za odgovore, kjer so podjetja izbrala, da so vsaj delno pomembni.

9 Sestavljen kazalnik finančne vrzeli po metodologiji ECB

ECB¹³ pri pripravi kazalnika izhaja iz vprašanj o potrebah (povpraševanju) po posameznih dejavnikih in njihovi dostopnosti (ponudbi). V izračunu kazalnika ne upoštevamo financiranja z dolžniškimi papirji, ker je za slovenska podjetja nepomembno.

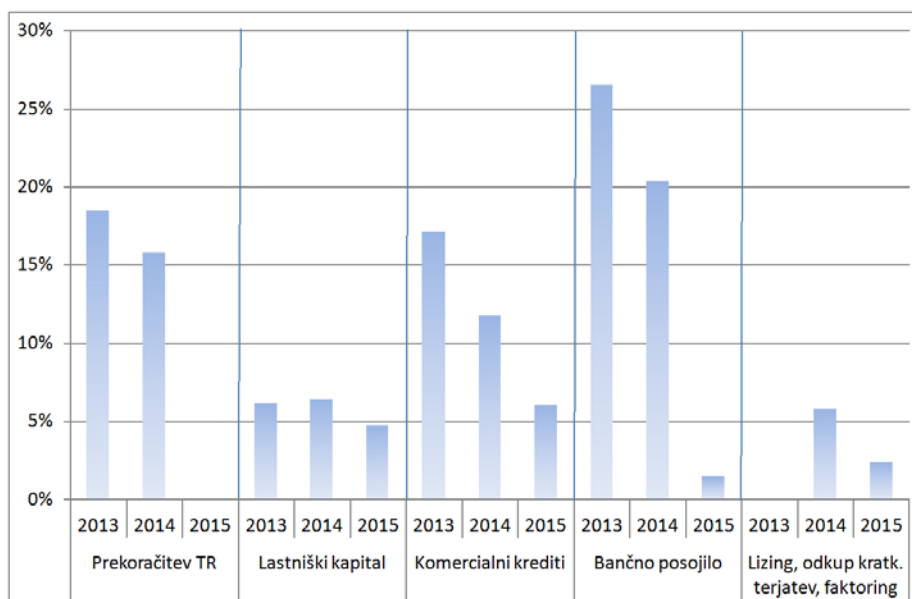
Končni kazalnik dobimo tako da:

1. izračunamo spremembo finančnih vrzeli za vsak posamezni dejavnik¹⁴ na ravni podjetja (glej sliko 14);
2. nato te podatke združimo (povprečje) v enotni kazalnik za podjetje (glej tabelo 9);
3. na podlagi enotnega kazalnika za podjetje izračunamo skupni kazalnik (povprečje) in kazalnik po velikosti podjetja (glej sliko 15).

Kazalnik finančne vrzeli nam omogoči, da lahko ocenimo omejitve financiranja za podjetja. Težja dostopnost do virov financiranja vpliva na tekoče poslovanje, investicije, raziskave in razvoj podjetja ter s tem na gospodarsko aktivnost.

Neto finančna vrzel kaže neusklajenost med ponudbo in povpraševanjem po finančnih sredstvih. Izračunamo jo kot razliko med deležem podjetij, ki se jim je finančna vrzel povečala, in tistimi podjetji, ki se jim je finančna vrzel zmanjšala. Pri tem smo upoštevali samo podjetja, ki se jim je finančna vrzel spremenila na obeh straneh¹⁵. Neto finančna vrzel (obe strani) za posamezni dejavnik je prikazana na sliki 14. **V 2015 se je finančna vrzel pri vseh virih zunanjega financiranja zmanjšala**, pri prekoračitvi na tekočem računu je 0 %, za odruge vire financiranja pa nekaj odstotkov.

Slika 14: Neto finančna vrzel (obe strani) od 2013 do 2015

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so uporabila dejavnik v tekočem obdobju ali so ga uporabila v preteklem obdobju.

¹³ Članek je objavljen na <https://www.bis.org/ifc/publ/ifcb36s.pdf>.

¹⁴ Za izračun definiramo utež 1 (–1) za povečanje/zmanjšanje finančne vrzeli (obe strani), utež 0,5 (–0,5) za enostransko povečanje/zmanjšanje finančne vrzeli in 0 za nevtralno spremembo. Obojestranska sprememba finančne vrzeli pomeni, da so se hkrati povečale/zmanjšale potrebe in zmanjšala/povečala dostopnost, enostranska sprememba uteži pa pomeni, da so se potrebe oziroma dostopnost spremenile v taki smeri, da so se pogoji financiranja poslabšali/izboljšali. Pri izračunu se upošteva pogoj, da se dejavnik izračunava samo za podjetja, ki so označila, da je posamezen dejavnik pomemben za njih.

¹⁵ Sprememba finančne vrzeli (obe strani, utež 1) pomeni, da so pri povečanju finančne vrzeli podjetja odgovorila, da so se potrebe po posameznem dejavniku povečale, dostopnost pa se je zmanjšala. Obratno velja za zmanjšanje finančne vrzeli; povpraševanje se je zmanjšalo, dostopnost izboljšala.

Izračunali smo tudi **povprečni kazalnik** za vse dejavnike za posamezno podjetje in število podjetij, ki so imela ta dejavnik večji od 0 (finančna vrzel se je povečevala), enak 0 (stanje je za podjetja nespremenjeno) in manjši od 0 (finančna vrzel se je zmanjšala).

V 2015 se je povprečni kazalnik neto finančne vrzeli znova zmanjšal in je skoraj 0 % (tabela 9). Za večino podjetij je bilo stanje nespremenjeno (50%), približno enako število pa je javilo povečanje oziroma zmanjšanje finančne vrzeli.

Tabela 9: Povprečni kazalec finančne vrzeli 2011–2015

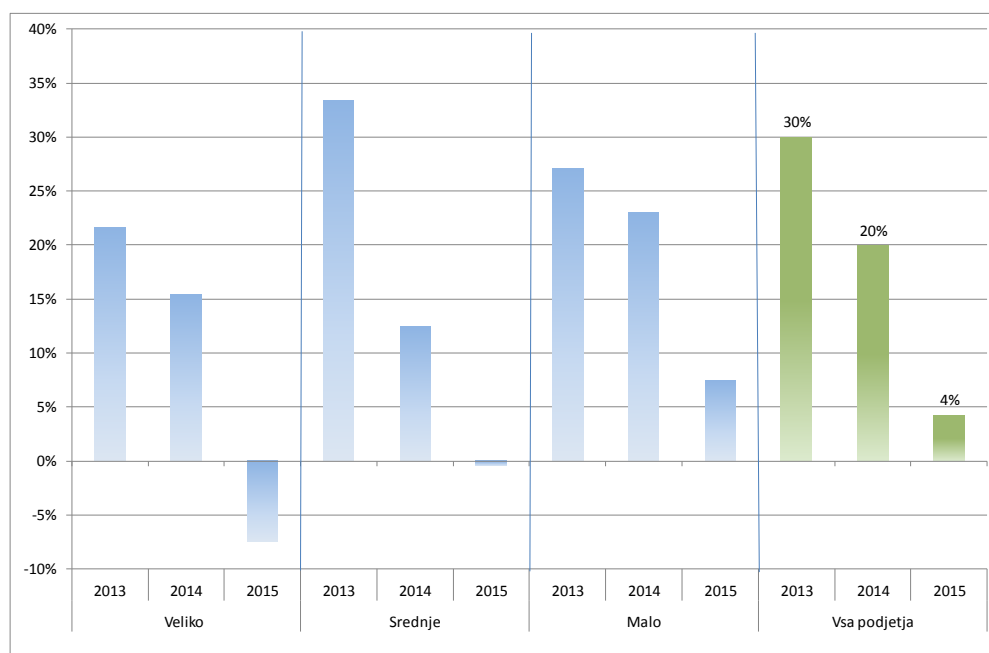
	2011	2012	2013	2014	2015
Povečanje finančne vrzeli (utež > 0)	37%	56%	53%	45%	29%
Nespremenjeno (utež = 0)	24%	25%	23%	28%	32%
Zmanjšanje finančne vrzeli (utež < 0)	13%	8%	12%	15%	24%
Neto finančna vrzel	24%	48%	41%	29%	5%

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so uporabila dejavnik v tekočem obdobju ali so ga uporabila v preteklem obdobju.

Skupni kazalnik finančne vrzeli izračunamo tako, da vzamemo povprečni kazalnik za vse dejavnike za posamezno podjetje in nato izračunamo povprečje za vsa podjetja, ki so imela izkušnje z uporabo dejavnikov v tekočem ali preteklem obdobju. Kazalnik izračunamo tudi za posamezni velikostni razred (rezultati so prikazani na sliki 15).

Za vsa podjetja se je finančna vrzel, med 2013 in 2015, zmanjševala. Za velika in srednja podjetja finančne vrzeli v 2015 ni več, za mala podjetja pa je še vedno več podjetij zaznalo, da finančna vrzel obstaja.

Slika 15: Skupna finančna vrzel (obe strani) 2013 – 2015

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so uporabila dejavnik v tekočem obdobju ali so ga uporabila v preteklem obdobju.

10 Dodatno mnenje izpolnjevalcev

V zadnjem vprašanju spletne ankete so podjetja lahko odgovarjala na vprašanje *Vpišite, če bi želeli še kaj dodati k svojim odgovorom oziroma anketi*. Odgovore (objavljeni v Prilogi 3) smo razdelili na mnenja oziroma predloge in glede na problematiko. Mnenja podjetij smo razvrstili na tista, ki se nanašajo na banke, in preostala mnenja. Na podlagi tako razvrščenih odgovorov smo dobili rezultate.

A. Mnenja podjetij, ki se nanašajo na banke

Podjetja najpogosteje komentirajo *odobritev kredita*, preostala mnenja so bolj razpršena; nanašajo se na *bančne garancije*, *obrestne mere*, *poslovanje bank* itd.

Največ podjetij meni, da sploh ne moreš dobiti **kredita** oziroma zunanjega financiranja (10) oziroma zaradi slabih izkušenj z bankah sploh nočejo najeti kredita (2). Podjetja (3) omenjajo tudi (i) garancije, ki ali niso dostopne ali jih je težko dobiti, (ii) velik razkorak pri obrestnih merah na pasivi in aktivih bank (2), tri podjetja omenjajo, da je (iii) čas odobritev kredita predolg in (iv) da se banke premalo poglobijo v podjetje in to zato ne dobi kredita.

Ostala mnenja, ki se nanašajo na bančni sistem: (i) da so bančne provizije previsoke, (ii) celoten bančni sistem kompliciran za male podjetnike, (iii) da ni bilo mogoče predčasno razvezati depozita in so morali zato najeti likvidnostni kredit, (iv) reševanje bank ni bilo uspešno, saj banke ne dodeljujejo posojil.

B. Preostala mnenja podjetij

Večina preostalih mnenj podjetij se nanaša na davke (5), ki bi jih morali znižati oziroma uvesti poenostavitve (pavšale za podjetnike), sledijo predpisi (2) in financiranje v tujini (2), ki je cenejše in lažje dostopno. Sledijo mnenja o (i) slabi plačilni disciplini in sodstvu, (ii) da je stanje na področju zunanjega financiranja vsako leto slabše in da (iii) Banka Slovenije omejuje banke, zato gredo krediti mimo bank.

C. Predlogi podjetij

1. FINANCIRANJE: boljši pogoji za (male) podjetnike, boljše obveščanje s strani bank za financiranje gospodarstva. Dodatno prilagamo nekatere predloge podjetij (citati):
 - a. *Res pogrešam inovativni pristop pri reševanju problematike financiranja mikro in majhnih podjetij, mogoče z ustanovitvijo garancijskega sklada v katerega bi bila vključena podjetja, ki bi to želela. Seveda bi morala biti taka podjetja pod dodatnim nadzorom sklada.*
 - b. *Pri garancijah za zavarovanje posojil, bi bilo potrebno pogledat tudi preteklo obdobje plačevanja kreditov, ne pa se ozirat le na rizične dejavnosti kot je gradbeništvo.*
 - c. *Za male podjetnike je to nesmisel, ker glede na poslovne uspehe v tej krizi ne morejo dobiti sredstev iz zgoraj omenjenih virov financiranja. Ostajajo pri lastnem kapitalu in tekočih prilivov, kar pa ne omogoča uspešnega in kakovostnega razvoja malih podjetnikov. S tako politiko spodbujanja rasti malih podjetij ne bo zaposlovanja, ne bo vzgoje mladih kadrov za poklice, ne bo razvoja drobnega gospodarstva, ki je gonilo rasti.*
 - d. *Problem bank je, da ne gledajo lastniške strukture podjetja in njene zgodovine ampak samo trenutno situacijo. Banke enačijo podjetja, ki so na trgu že več kot 20 let in slamnata podjetja. torej močno manjka občutek za to kakšno podjetje potrebuje finančne vire.*
2. DAVKI: sprememba davčne politike, manjši davki, pavšal na dejavnost in ne davčne gonje podjetnikov, davčne spodbude za zaposlovanje pripravnikov.

3. OSTALO: subvencije v gostinstvu, povečati porabo ljudi (dvig plač), zmanjšanje stroškov dela, poenostavitev predpisov in boljši nadzor nad sivo ekonomijo. Dodatno mnenje podjetja (citat):
- a. *Zakaj menite, da je podpora financiranja preko skladov tveganega kapitala in poslovnih angelov vzpodbuda za podjetja? Vse spodbude iz javnih sredstev za ta namen so samo slabo prikrito prelivanje javnih sredstev v privatne žepe lastnikov skladov oz. poslovne angele. Če so ti tako sposobni, naj to počno z lastnim kapitalom, če pa to ni dovolj dobičkonosno brez javnih sredstev pa gre na koncu za nelojalno konkurenco oz. tudi kup drugi poslovnih dejavnosti bi bilo dobičkonosnih z javno podporo.*

Priloga 1: Vprašalnik

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Priloga 2:

Vprašalnik o dostopnosti finančnih virov za podjetja November 2015

Vaše podjetje je bilo izbrano za sodelovanje v anketi o financiranju podjetij. Anketo izvajamo za potrebe Banke Slovenije in je podobna tisti, ki jo izvajata Evropska komisija in Evropska centralna banka, vendar jo Banka Slovenije izvaja v Sloveniji na večjem vzorcu.

Rezultati ankete bodo Banki Slovenije v pomoč pri razumevanju stanja na posojilnem trgu oziroma na področju financiranja podjetij in tudi pri oblikovanju politike v pristojnosti Banke Slovenije ter sooblikovanju monetarne politike Evropske centralne banke. Izpolnjevanje ankete je prostovoljno.

Individualni podatki o izpolnjevalcu in podjetju bodo strogo varovani v skladu z veljavno zakonodajo. Tovrstni podatki bodo dostopni izključno pooblaščenim osebam v Banki Slovenije. Rezultati analiz, ki jih bomo objavili v javnosti, bodo vsebovali le agregatne statistike, ki ne dopuščajo identifikacije individualnih odgovorov na posamezna vprašanja ali sklope vprašanj.

Prosimo, da anketo izpolnite do 13. novembra 2015.

Za sodelovanje se vam vnaprej zahvaljujemo!

Kontaktna oseba:

Uroš Geršak

E-pošta: anketa.dfv@bsi.si

Tel: (01) 47 19 315

Faks: (01) 25 15 516

O anketi

Spletna anketa

Prosimo vas, da anketo izpolnite na spletni strani Banke Slovenije. Navodila za prijavo so na hrbtni strani dopisa. Glede na vaše odgovore vas bo program vodil po vprašanjih. Ko odgovorite na vsa vprašanja, pritisnite gumb Oddaj anketo.

Opozorilo: Priložena pisna anketa je enaka spletni anketi, vendar je zaradi vejitev spletna anketa bolj razdrobljena.

Ročno izpolnjevanje ankete

V kolikor ankete ne želite izpolniti na spletni strani, izpolnite priloženo anketo in jo prosimo pošljite na naš naslov. Pri tem ne pozabite na koncu ankete navesti ime podjetja, za katerega anketo izpolnujete, saj lahko le tako izpolnjeno anketo uporabimo pri analizi. Pojasnila določenih pojmov so priložena, najdete jih na drugi strani tega dokumenta. Pojasnjeni pojmi so v vprašalniku označeni z zvezdico.

Pri ročnem izpolnjevanju bodite pozorni

Vprašalnik vas vodi po vprašanjih glede na vaš odgovor. Pri določenih vprašanjih so z obrobljenim besedilom zapisani pogoji in navodila za nadaljnje izpolnjevanje ankete. Prosimo, da natančno preberete pogoje in sledite navodilom.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Pojasnila

Splošne informacije o stanju v podjetju

- 1) **Hčerinske družbe ali podružnice** so vsa podjetja pod nadzorom matičnih podjetij, ki imajo v lasti večino ali celotni delež teh podjetij.
- 2) **Poslovni angeli** so individualni investitorji, ki zagotavljajo kapital in/ali "know-how" mladim inovativnim podjetjem.
- 3) **Dostopnost do financiranja** vključuje financiranje podjetja, na primer z bančnimi posojili, komercialnimi krediti, lastniškim kapitalom, dolžniškimi vrednostnimi papirji, ostalim zunanjim financiranjem.
Predpisi zajemajo nacionalno in evropske zakonodajo, industrijske in druge predpise.

Financiranje podjetja

V tem delu vprašalnika sprašujemo o virih financiranja podjetja. **Nekateri viri financiranja so redkejši in če jih vaše podjetje ne uporablja, odgovorite, da tovrstni viri niso relevantni za vaše podjetje.**

- 4) **Privarčevan zaslužek ali prodaja sredstev:** notranji viri podjetja v gotovini, gotovina iz varčevanja, zadržani dobički, prodaja sredstev.
Subvencija ali subvencionirana bančna posojila: vključuje podporo iz javnih sredstev v obliki garancij, znižane obrestne mere za posojilo in podobno.
Prekoračitev na tekočem računu: negativno stanje na bančnem računu z ali brez posebne kazni.
Kreditna linija: vnaprej urejeno posojilo, ki se črpa v celoti ali deloma, kadarkoli ali z omejenim vnaprejšnjim opozorilom.
Bančno posojilo: novo ali obnovljeno, brez prekoračitev na računih in kreditne linije.
Komercialni kredit: nakup blaga ali storitev od drugega podjetja brez takojšnjega plačila.
Ostala posojila: npr. posojila od povezanih podjetij ali lastnikov, brez komercialnih kreditov, od svojcev ali prijateljev.
Lizing: pridobitev pravice do uporabe fiksnega sredstva (npr. avtomobila ali stroja) v zameno za redna plačila, a brez takojšnje lastniške pravice.
Faktoring: prodajanje računov oziroma faktur drugemu podjetju. To podjetje s terjatvami prevzame njihovo izterjavo.
Lastniški kapital: Kotirajoče in nekotirajoče delnice ali druge oblike lastniškega kapitala zagotovljenega s strani lastnika samega ali zunanjega investitorja.
- 5) **Zunanji viri financiranja** so viri, ki jih podjetje pridobi pri drugih institucijah. Sem štejemo posojila, subvencije, lastniški kapital, dolžniški kapital, lizing, faktoring....
Da odgovorite tudi, če ste za vir financiranja zaprosili, vendar sredstev niste dobili, ker je bila vaša vloga zavrnjena.
- 7) **Bančno posojilo:** novo ali obnovljeno, brez prekoračitev na računih in kreditnih linij.
Drugo zunanje financiranje: kar ni vključeno v enem izmed naštetih dejavnikov, npr. posojilo povezanega podjetja ali lastnikov, posojilo družine in prijateljev, subvencije ...

- 12) **Velika domača poslovna banka, pretežno v domači lasti:** Nova Ljubljanska banka, Nova kreditna banka Maribor, Banka Celje, Abanka Vipava, Gorenjska banka, SID banka.

Majhna domača poslovna banka, pretežno v domači lasti: Poštna banka Slovenije, Deželna banka Slovenije, KD banka, Delavska hranilnica, Hranilnica LON, Hranilnica in posojilnica Vipava, (Probanka, Factor banka).

Domača poslovna banka, pretežno v tuji lasti: SKB banka, Banka Koper, Sberbank, Unicredit banka, Raiffeisen banka, Hypo Alpe-Adria-bank, BKS bank AG, Zveza bank, Banka Sparkasse, RCI Banque Societe Anonyme, Brull Kalmus banka.

- 14) **Ostali stroški financiranja, ki niso obrestna mera:** stroški, pristojbine, provizije.
Poroštvene zahteve: jamstvo dano s strani posojilojemalca posojilodajalcu.
Ostalo, npr. posojilne klavzule: dogovor ali pogodbeno določba, s katerimi posojilojemalec jamči izpolnitev pogodbenih obveznosti; zahtevane garancije, zahtevane informacije, čas potreben za odobritev posojila.
- 15) **Drugo zunanje financiranje:** kar ni vključeno v enem izmed naštetih dejavnikov npr., posojilo povezanega podjetja ali lastnikov, posojilo družine in prijateljev, prejeta podpora.

Prihodnja rast in ovire pri rasti

- 17) **Privarčevani zaslužki ali prodaja lastniškega kapitala:** notranji viri financiranja podjetja.
Bančna posojila: nova ali obnovljena; brez prekoračitev bančnih računov in kreditnih linij.
Drugo zunanje financiranje: kar ni vključeno v enem izmed naštetih dejavnikov npr., posojilo povezanega podjetja ali lastnikov, posojilo družine in prijateljev, prejeta podpora.
- 18) **Ukrepi za olajšanje dostopa do lastniškega financiranja:** podpora financiranja preko skladov tveganega kapitala in poslovnih angelov.
Podporna storitve za podjetnike: svetovalne storitve, izobraževanje, poslovne mreže, kreditna mediacija, iskanje ponudnikov in povpraševalcev po zunanjih virih financiranja.
Lažji dostop do obstoječih javnih spodbud: na primer preko zmanjšanja administrativnih ovir.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Splošne informacije o stanju v podjetju

1) Kako bi opredelili vaše podjetje? *Izberite eno možnost.*

- ☐ Hčerinska družba ali podružnica*
- ☐ Samostojno profitno podjetje, ki sprejema neodvisne finančne odločitve
- ☐ Neprofitno podjetje
- ☐ Ne vem

Ce ste neprofitno podjetje, vam na preostanek ankete ni potrebno odgovarjati.

2) Kdo so večinski lastniki vašega podjetja? *Izberite eno možnost.*

- ☐ Delničarji, podjetje kotira na borzi
- ☐ Družina ali podjetniki (več kot en lastnik)
- ☐ Druga podjetja ali poslovni družabniki
- ☐ Družbe s tveganim kapitalom ali poslovni angeli*
- ☐ Fizična oseba, le en lastnik
- ☐ Ostali
- ☐ Ne vem

3) Kakšen vpliv so imeli našeti dejavniki na vaše poslovanje. *Pri tem 5 pomeni, da zelo omejuje poslovanje, in 1 da sploh ne omejuje poslovanja.*

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	1	2	3	4	5
Iskanje strank	☐	☐	☐	☐	☐
Konkurenca	☐	☐	☐	☐	☐
Dostopnost do financiranja	☐	☐	☐	☐	☐
Stroški proizvodnje ali dela	☐	☐	☐	☐	☐
Dostopnost kvalificiranega osebja ali izkušenih menedžerjev	☐	☐	☐	☐	☐
Predpisi	☐	☐	☐	☐	☐
Plačilna nedisciplina	☐	☐	☐	☐	☐

Financiranje podjetja

4) Katere vire financiranja ste uporabili v 2015.

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Uporabljen v tekočem letu	Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	Ne vem
Privarčevani zaslužek, prodaja sredstev*	☐	☐	☐	☐
Subvencija ali subvencionirana bančna posojila*	☐	☐	☐	☐
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah*	☐	☐	☐	☐
Bančno posojilo*	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit*	☐	☐	☐	☐
Ostala posojila*	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring*	☐	☐	☐	☐
Izdani dolžniški papirji	☐	☐	☐	☐
Podrejeno posojilo, sindicirano posojilo ali podoben finančni instrument	☐	☐	☐	☐
Lastniški kapital*	☐	☐	☐	☐

5) Ali ste v 2015 uporabili oziroma zaprosili za zunanje vire financiranja?

- ☐ Da*
- ☐ Ne

Ce ste izbrali »Da«, se pomaknite na vprašanje 7, sicer nadaljujte z vprašanjem 6.

6) Kaj je bil poglavitni razlog, da niste zaprosili za zunanje financiranje? *Izberite eno možnost.*

- ☐ Imamo dovolj notranjih virov.
- ☐ Investicijski projekt je bil odložen.
- ☐ Zaradi možne zavrnitve prošnje za zunanje financiranje.
- ☐ Postopek za odobritev zunanjega financiranja preveč kompleksen.
- ☐ Stroški financiranja so previsoki.
- ☐ Zahteve bank po zavarovanju posojila so bile nesprejemljive.
- ☐ Zaradi možnosti izgube nadzora (lastništva) v podjetju.
- ☐ Ostalo

Ce ste odgovarjali na vprašanje 6, nadaljujte z vprašanjem 16.

7) Kako so se vaše potrebe po zunanjem financiranju spremenile v 2015?

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Povečale	Ostale nespremen.	Zmanjšale	Ni relevantno	Ne vem
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	☐	☐	☐	☐	☐
Bančno posojilo*	☐	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit	☐	☐	☐	☐	☐
Lastniški kapital	☐	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratk. terjatev, faktoring	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo zunanje financiranje*	☐	☐	☐	☐	☐

8) Kaj je bil glaven namen uporabe sredstev? *Izberite eno možnost.*

- ☐ Investicije
- ☐ Tekoče poslovanje
- ☐ Prestrukturiranje dolga
- ☐ Raziskave in razvoj
- ☐ Širitev na drug trg (domač ali tuj)
- ☐ Ostalo

9) Za katero izmed naslednjih oblik financiranja ste v 2015 vložili zahtevo?

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Vložena zahteva	Zahteva ni bila vložena zaradi možne zavrnitve	Zahteva ni bila vložena zaradi zadostnih notranjih virov	Zahteva ni bila vložena zaradi drugih razlogov	Ne vem
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	☐	☐	☐	☐	☐
Bančno posojilo (novo ali obnovljeno)	☐	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit	☐	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratk. terjatev, faktoring	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo zunanje financiranje	☐	☐	☐	☐	☐

10) Kolikšen delež zahtevanih sredstev ste prejeli?

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici, kjer je bila zahteva vložena.</i>	Prejeta vsa sredstva	Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)	Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)	Zahteva umaknjena zaradi visokih stroškov	Zahteva zavrnjena	Ne vem
Prekoračitev na tekočem rač., kred. linija, neg. stanje na kred. karticah	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bančno posojilo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratk. terjatev, faktoring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo zunanje financiranje	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ce ste vsaj enkrat izbrali polje »Vložena zahteva, vendar zavrnjena«, nadaljujte z vprašanjem 11. Če tega polja niste izbrali, se premaknite na vprašanje 12.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

11) Razlog za zavrnitev prošnje je bil: *Izberite eno možnost.*

- ☐ Brez pojasnila
- ☐ Preslabi rezultati iz tekočega poslovanja
- ☐ Neustrezna zastava ali zavarovanje
- ☐ Slaba boniteta
- ☐ Neperspektiven projekt
- ☐ Previsoka izpostavljenost banke do komitenta
- ☐ Ostalo

12) Pri kateri instituciji ste v 2015 pridobili (zaposili za) zunanje financiranje? *Izberite eno institucijo, kjer ste dobili največ sredstev za bančne vire (posojila, prekoračitve na tekočem računu) in eno institucijo za nebančne vire (komercialni krediti, lizing).*

- ☐ Velika domača poslovna banka, pretežno v domači lasti*
- ☐ Majhna domača poslovna banka, pretežno v domači lasti*
- ☐ Domača poslovna banka, pretežno v tuji lasti*
- ☐ Banka v tujini
- ☐ Lizing podjetje
- ☐ Drugo podjetje
- ☐ Sredstva smo pridobili v tujini
- ☐ Ostalo

Na vprašanji 13 in 14 odgovarjate, če ste na vprašanje 9 izbrali »vložitev zahteve« za: »Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah« ali »Bančno posojilo (novo ali obnovljeno)«. V primeru, da na vprašanje 9 niste odgovorili z nobeno izmed omenjenih možnosti, nadaljujte z vprašanjem 15.

13) Pri koliko bankah ste zaposili za posojilo?

- ☐ Ena
- ☐ Dve
- ☐ Tri
- ☐ Več
- ☐ Ne vem

14) Kako so se za vaše podjetje spremenili pogoji financiranja v 2015?

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Se je povečala s strani bank	Ostala nespremenjena	Se je zmanjšala s strani bank	Ne vem
Cenovni pogoji in zahteve				
Obrestna mera	☐	☐	☐	☐
Ostali stroški financiranja, ki niso obrestna mera*	☐	☐	☐	☐
Ne-cenovni pogoji in zahteve				
Razpoložljiva velikost posojila ali kreditne linije	☐	☐	☐	☐
Razpoložljiva zapadlost posojila	☐	☐	☐	☐
Poroštevne zahteve*	☐	☐	☐	☐
Ostalo, npr. posojilne klavzule*	☐	☐	☐	☐

15) Kako se je dostopnost (ponudba) navedenih dejavnikov spremenila v tekočem letu:

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Izboljšala	Ostala nespremenjena	Poslabšala	Ni relevantno	Ne vem
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	☐	☐	☐	☐	☐
Bančno posojilo	☐	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit	☐	☐	☐	☐	☐
Lastniški kapital	☐	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratk. terjatev, faktoring	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo zunanje financiranje*	☐	☐	☐	☐	☐

16) Dostopnost (ponudba) zunanjega financiranja je odvisna od različnih dejavnikov. Za vsakega izmed naštetih označite, kako se je dostopnost spremenila v 2015:

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Izboljšala	Ostala nespremenjena	Poslabšala	Ni relevantno	Ne vem
Splošno ekonomsko stanje, kolikor vpliva na dostopnost do zunanjega financiranja	☐	☐	☐	☐	☐
Dostopnost do državne finančne podpore vključujoč garancije	☐	☐	☐	☐	☐
Stanje vašega podjetja, v smislu prodaj in dobičkonosnosti ali poslovnega načrta, kolikor vpliva na dostopnost do zunanjega financiranja za vas	☐	☐	☐	☐	☐
Lastni kapital vašega podjetja	☐	☐	☐	☐	☐
Kreditna zgodovina vašega podjetja	☐	☐	☐	☐	☐
Pripravljenost bank za odobritev posojila	☐	☐	☐	☐	☐
Pripravljenost poslovnih partnerjev za odobritev komercialnega kredita	☐	☐	☐	☐	☐
Pripravljenost za odobritev lizinga, odkup kratkoročnih terjatev, faktoringa	☐	☐	☐	☐	☐

Prihodnja rast in ovire pri rasti

17) Za vsako izmed naslednjih oblik financiranja označite, kako pričakujete da se bo njihova dostopnost spremenila v naslednjem letu (v 2016)?

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	Se bo izboljšala	Ostala nespremenjena	Se bo poslabšala	Instrument ni relevanten za podjetje	Ne vem
Privarčevani zaslužki ali prodaja lastniškega kapitala*	☐	☐	☐	☐	☐
Prekoračitev bančnega računa, kreditna linija ali negativno stanje na kreditnih karticah	☐	☐	☐	☐	☐
Bančna posojila*	☐	☐	☐	☐	☐
Komercialni kredit	☐	☐	☐	☐	☐
Lastniški kapital	☐	☐	☐	☐	☐
Lizing, odkup kratk. terjatev, faktoring	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo zunanje financiranje*	☐	☐	☐	☐	☐

18) Kako pomembni bodo našeti dejavniki za vaše bodoče financiranje: *Pri tem 5 pomeni, da so zelo pomembni in 1, da so zelo nepomembni.*

<i>Izberite eno možnost v vsaki vrstici.</i>	1	2	3	4	5
Garancija za posojilo	☐	☐	☐	☐	☐
Ukrepi za olajšanje dostopa do lastniškega financiranja*	☐	☐	☐	☐	☐
Izvozni krediti ali garancije	☐	☐	☐	☐	☐
Davčne spodbude	☐	☐	☐	☐	☐
Podporne storitve za podjetnike*	☐	☐	☐	☐	☐
Lažji dostop do obstoječih javnih spodbud*	☐	☐	☐	☐	☐

19) Dodaten komentar:

Podjetje:

Priloga 2: Poročilo o izvedbi raziskave o dostopnosti finančnih virov za podjetja 2015

Definicija vzorčnega načrta/okvira

Za anketo smo potrebovali reprezentativni vzorec po **velikosti podjetja in dejavnosti podjetja**. Pri tem se velikost podjetja določi s številom zaposlenih:

1. **mikro podjetja** – od 4 do 9 zaposlenih (direktorja oz. lastnika ne štejemo med zaposlene);
2. **mala podjetja** – od 10 do 49 zaposlenih;
3. **srednja podjetja** – od 50 do 249 zaposlenih in
4. **velika podjetja** – nad 250 zaposlenih.

Dejavnost pa se deli na:

1. **industrijo** – vključuje rudarstvo (B), predelovalne dejavnosti (C), oskrbo z električno energijo, plinom in paro (D) ter oskrbo z vodo; ravnanje z odpadki ... (E);
2. **gradbeništvo** (F);
3. **trgovino** (G) in
4. **storitve** – vključujejo promet in skladiščenje (H), gostinstvo (I), informacijske in komunikacijske dejavnosti (J), poslovanje z nepremičninami (L), strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (M), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N), kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, iz katerih izločimo sektor države in sektor nepridobitnih institucij (R – S.13%, S.15%), ter druge dejavnosti, iz katerih izločimo dejavnost članskih organizacij (S – 94).

V vzorec tako ne vključujemo:

1. **preostalih dejavnosti** (kmetijstvo, lov, gozdarstvo ribištvo (A); finančne in zavarovalniške dejavnosti (K); dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti (O); izobraževanje (P); zdravstvo in socialno varstvo (Q); dejavnost gospodinjstev ... (T) in dejavnost eksteritorialnih organizacij (U));
2. **neprofitnih institucij, ki služijo gospodinjstvom; in**
3. **podjetij brez zaposlenih**, pri tem direktorja oz. lastnika ne štejemo med zaposlene.

Vzorec so pripravili na SURS. Enote v okviru stratumu so bile izbrane naključno. Pri izbiri enot v vzorec smo definirali še dve pravili:

1. Najmanjše število enot v stratumu je 30; če je število enot vseh enot v okviru manjše od 30, se v vzorec vključijo vse enote.
2. Število zaposlenih pri mikro podjetjih mora biti večje od štiri. S tem smo izločili najmanjša podjetja, samozaposlene prek s.p. itd.

SURS je v vzorec izbral 3014 enot. Iz tega vzorca smo izločili podjetja v likvidaciji in stečaju, tako je izbran vzorec za 2015 prikazan v spodnji tabeli.

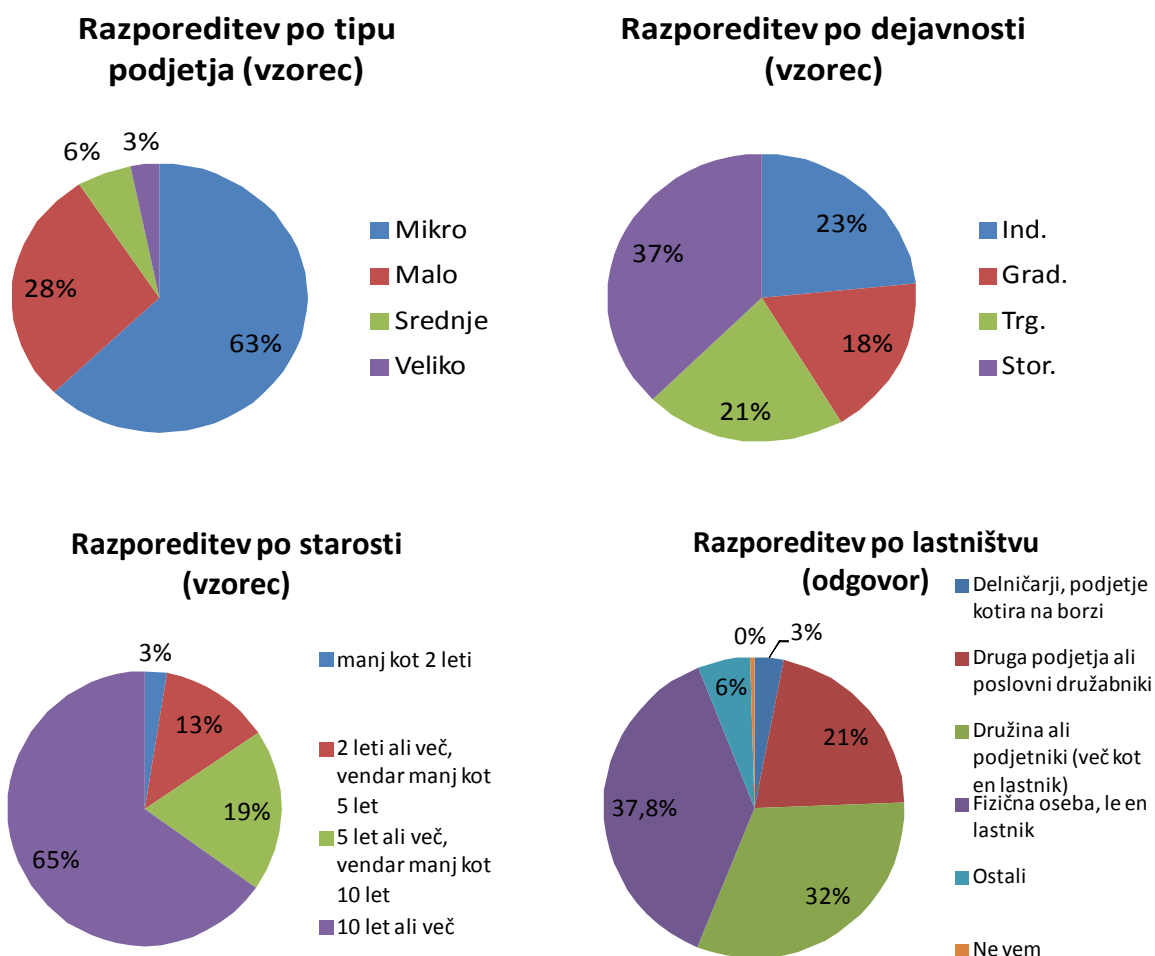
Tabela 1: Vzorec po velikost in dejavnost podjetij.

	Mikro	Malo	Srednje	Veliko	Skupaj
Industrija	353	237	76	30	696
Gradbeništvo	351	146	28	9	534
Trgovina	408	162	29	27	626
Storitve	745	297	41	29	1112
Skupaj	1857	842	174	95	2968

Vir: BS

V grafikonu 1 je prikazana deskriptivna statistika vzorca. Pri prikazu smo upoštevali tip podjetja, dejavnost, starost in lastništvo.

Grafikon 1: Deskriptivna statistika vzorca

Vir: BS.

Odgovori podjetij

Podjetja so anketo večinoma izpolnila v dogovorjenem času za izpolnjevanje (do 13. 11.); zaradi ponovnega poziva (mala, srednja in velika podjetja) smo anketo podaljšali do 27. 11. Skupno sta odgovorili 902 podjetja.

Skupni odgovor podjetij je, razen v letu 2012, ko nismo izvajali ponovnega poziva, okoli 30%. V 2015 je bil odgovor podjetij zelo podoben letoma 2013 in 2014. Mikro podjetja so znova odgovarjala slabše kot preostala, zato njihovih podatkov ne prikazujemo v analizi. Podrobnejši podatki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Stopnja odgovora med 2011–2015 glede na velikost in dejavnost podjetij.

Stopnja odgovora po velikosti podjetja

St. odgovora	2011*	2012	2013	2014	2015
Veliko	49%	55%	72%	66%	67%
Srednje	42%	46%	60%	61%	64%
Malo	31%	26%	51%	50%	54%
Mikro	32%	9%	17%	15%	15%
Skupaj	34%	16%	32%	31%	30%

Stopnja odgovora po dejavnosti

St. odgovora	2011*	2012	2013	2014	2015
Industrija	37%	17%	39%	38%	37%
Gradbeništvo	22%	15%	21%	21%	21%
Trgovina	36%	15%	34%	34%	34%
Storitve	33%	16%	34%	31%	29%
Skupaj	34%	16%	32%	31%	30%

Vir: BS.

* V 2011 je bil vzorec podjetij pripravljen drugače kot v preostalih letih; v vzorcu zelo malo mikro podjetij.

Uteževanje

Dobljene rezultate smo preračunali na populacijske vrednosti z obratno vrednostjo verjetnosti izbora v vzorec, **predpostavljamo pa, da se »neodgovor« ne razlikuje bistveno od odgovora.**

Z upoštevanjem odgovora in neustreznih podjetij¹ dobimo popravljene uteži, ki jih uporabimo za preračun vzorčnih vrednosti na populacijske. Končne uteži so prikazane v tabeli 3.

Tabela 3: Končne uteži za podjetje v posameznem velikostnem razredu in dejavnosti

Utež N/(odg + neustr)

	Veliko	Srednje	Malo	Mikro
Industrija	5,5	10,8	10,9	43,3
Gradbeništvo	1,3	5,0	18,6	51,5
Trgovina	1,8	9,5	9,7	33,8
Storitve	2,7	11,8	12,7	34,7

Vir: BS.

Zaradi slabega odgovora mikro podjetij njihovih podatkov ne moremo uporabiti.

¹ Od vzorca smo odšteli neustrezna podjetja. Neustrezna podjetja so podjetja, ki niso prevzela pošte. V vzorcu je bilo takih 33 podjetij.

Priloga 3: Odgovori na vprašanje Vpišite, če bi želeli še kaj dodati k svojim odgovorom oziroma anketi (vprašanje je bilo objavljeno samo na spletu).

Št.	Odgovori podjetij
1	Nismo vpeti v Bančne igre. Banke koristimo le za transakcijske posle - saj jim drugo ne zaupamo več. NPR.: Cel mesec smo imeli vezana sredstva na odpoklic:70.000 EUR in smo za to dobili 0,60 EUR. Npr. *** ne nakazuje zneskov manjših od obresti - torej varčujemo za.....?
2	ja boljše pogoje za podjetnike, manjši davki
3	sprememba davčne politike predlog vladi
4	Glede na pretekle izkušnje z bankami bomo v našem podjetju storili vse, da čim prej poplačamo kredit in v prihodnje poslujemo zgolj z lastnim kapitalom.
5	Želeli bi izboljšanje na področju posojil za male podjetnike.
6	- subvencije v gostinstvu - povečati porabo ljudi (dvig plač) - zmanjšanje stroškov dela - pavšal na dejavnost ne pa dabčna gonja podjetnikov, kot bi bili lopovi itd.
7	banke posojajo denar tistim, ki ga že imajo in ne tistim, ki ga resnično potrebujejo. bančne obresti so napram vezavam sredstev mnogo prevelike
8	Potrebne so davčne spodbude za zaposlovanje pripravnikov.
9	Gospodarski trg je po mojem mnenju premalo optimističen da bi se brez skrbi lahko zadolževal.
10	Mikro in majhna podjetja imamo precejšnje težave s pridobivanjem posojil pri bankah (sploh če podjetje ali lastnik ne razpolagata z ustreznimi otipljivimi sredstvi, ki jih lahko uporabijo kot zavarovanje pri najetu posojil) predvsem zaradi asimetrije informacij, ki je posledica tega, da njihovi računovodski izkazi niso revidirani. Res pogrešam inovativni pristop pri reševanju problematike financiranja mikro in majhnih podjetij, mogoče z ustanovitvijo garancijskega sklada v katerega bi bila vključena podjetja, ki bi to želela. Seveda bi morala biti taka podjetja pod dodatnim nadzorom sklada npr...
11	Izražam kritiko na neposlušnost banke. Po odplačilu 2/3 posojila banka ob notranjih virih podjetja, prodaji sredstev, banka zadrži celotno kupnino potrebno za izboljšanje poslovanja, kljub pretiranemu zavarovanju kredita.
12	Pri garancijah za zavarovanje posojil, bi bilo potrebno pogledat tudi preteklo obdobje plačevanja kreditov, ne pa se ozirat le na rizične dejavnosti kot je gradbeništvo!!
13	Za male podjetnike je to nesmisel, ker glede na poslovne uspehe v tej krizi ne morejo dobiti sredstev iz zgoraj omenjenih virov financiranja. Ostajajo pri lastnem kapitalu in tekočih prilivov, kar pa ne omogoča uspešnega in kakovostnega razvoja malih podjetnikov. S tako politiko spodbujanja rasti malih podjetij ne bo zaposlovanja,nebo vzgoje mladih kadrov za poklice, nebo razvoja drobnega gospodarstva, ki je gonilo rasti. Hvala in Lep pozdrav.
14	Katastrofalen položaj, ni mogoče dobiti posojil in garancij za investicije in tekoče poslovanje in rast podjetja
15	Glavna ovira podjetništvu je množica predpisov, ki niti niso enoznačni. Zato so stalno potrebni neki seminarji. V bistvu pa so zakoni napisani s strani funkcionalno nepismenih avtorjev. potem pa se funkcionalna nepismenost opisuje kot problem državljanov. Subvencije in pomoči vedno izrabijo neki zvitorepci, na stanje pa nimajo toliko vpliva, če razvoj

	hkrati ni naraven.
16	Zakaj menite, da je podpora financiranja preko skladov tveganega kapitala in poslovnih angelov vzpodbuda za podjetja? Vse spodbude iz javnih sredstev za ta namen so samo slabo prikrito prelivanje javnih sredstev v privatne žepe lastnikov skladov oz. poslovne angele. Če so ti tako sposobni, naj to počno z lastnim kapitalom, če pa to ni dovolj dobičkonosno brez javnih sredstev pa gre na koncu za nelojalno konkurenco oz. tudi kup drugi poslovnih dejavnosti bi bilo dobičkonosnih z javno podporo.
17	UREJENOST PLAČILNEGA PROMETA
18	Podjetje se financira preko združevanja denarnih sredstev z matičnim podjetjem (cashpooling)
19	Vložek davkoplačevalskih milijard v reševanje naših komercialnih bank je ničsorazmerna z večjo dostopnostjo gospodarstva do kreditov.
20	Komercialno financiranje je v tujini Italija, Avstrija, Nemčija bistveno cenejše pri nas med 3% - 4% zunaj od 0,8% - 1,8%. Zakaj? Tudi za regulatorja.
21	Bančne provizije so občutno previsoke. Cene višajo ne glede na stanje v državi. Problematične so tako cene vodenja računa, cena elektronskega bančništva, kot vse provizije plačilnega prometa, kartičnega poslovanj in stroški obdelave posojil, zavarovanj posojil, itd....
22	100% tuj lastnik
23	Pomembno: - poenostavitev predpisov - davčna razbremenitev poslovanja
24	Želimo boljše obveščanje s strani bank za financiranje gospodarstva.
25	Če ima podjetje dovolj sredstev za financiranje investicije lahko pridobi kredit, sicer težko.
26	V letošnjem letu smo prvič v zadnjih desetih letih (kolikor poznam zgodovino podjetja, tudi prej nikoli nismo zaprosili za kredit) potrebovali likvidnostni kredit, ker v trenutku zapadlosti obveznosti nismo imeli svojih prostih sredstev (banke nam niso odobrile predčasne razvezave depozitov)..
27	Z našim bančnim sistemom nisem zadovoljen vse skupaj je za manjše podjetnike zakomplicirano.
28	Upam, da boste dosegli spremembe na bolje.
29	Ne vemo kako se bo lastnik odločal o financiranju glede na to da ima interno banko.
30	Za naše podjetje je največja težava v tem : Da banke preveč zahtevajo in komplicirajo pri izdaji dolgoročnih garancij
31	Podjetje je 100% financirano s strani matičnega podjetja.
32	Naša največja težava pri financiranju je bila, da je banka od povezanih družb zahtevala poročila in jamstva za podaljšanje obstoječega kratkoročnega kredita in s tem onemogočila pridobitev dodatnih kreditov za investicije povezanih družb. Zato smo težko financirali obratni kapital. Financirali smo se s podaljšanji plačilnih rokov našim partnerjem, dogovorom z nekaj večjimi partnerji, da čakajo na naša plačila, s pomočjo zaposlenih in družinskih članov, ki so kadar je potrebno posodili nekaj sredstev podjetju. Druga največja težava, ki jo vidim, da je skorajda nemogoče doseči reprogram na način, da se podaljša ročnost kredita in s tem razbremeni mesečno obveznost podjetja, ter da naše banke ne odobrijo kredita v kolikor je s tem kreditom potrebno poplačati drugo našo banko.
33	BANKA SLOVENIJE STALNO OMEJUJE BANKE ZA NORMALNO EKONOMSKO OBNAŠANJE => KREDITI MIMO BANK!!!
34	Mi načeloma nimamo težav s pridobivanjem financ. No zaenkrat jih tudi ne potrebujemo.
35	Podjetje v postopku zapiranja zaradi odločitve tujih lastnikov. Vprašalnik je za naš primer brezpredmeten.
36	Katastrofalna finančna disciplina in banke so trde za mala podjetja, sodstvo ne dela.
37	Podjetja, ki potrebujejo denar/financiranje za preživetje le-tega ne dobijo, kljub več 10-letni

	zgodovini pozitivnega poslovanja, znanju, kadru in dobremu programu. - prevelika administracija - previsoki vstopni kriteriji - premalo poglobitev finančnih institucij v program, dleovanje, operativno podjetja
38	Vložili smo zahtevo za bančno posojilo pri eni slovenski banki, vendar do današnjega dne odgovora oziroma ponudbe nismo prejeli (čakamo pa že slab mesec).
39	PROBLEM BANK JE, DA NE GLEDAJO LASTNIŠKE STRUKTURE PODJETJA IN NJENE ZGODOVINE AMPAK SAMO TRENUTNO SITUACIJO. BANKE ENAČIJO PODJETJA, KI SO NA TRGU ŽE VEČ KOT 20 LET IN SLAMNATA PODJETJA. TOREJ MOČNO MANJKA OBČUTEK ZA TO KAKŠNO PODJETJE POTREBUJE FINANČNE VIRE.
40	V prihodnje ne želimo anket!
41	ZMANJŠANJE PRISPEVKOV ZA OBRTNIKE
42	Banke so še vedno v kreditnem krču. Postopek odobravanja in sprejemanje odločitev je absolutno predolg.
43	Določeni odgovori so negativni, ker smo lansko leto veliko investirali v novo proizvodno halo in se je poslabšal rating kapitala.
44	V letu 2015 nismo prosili za kredit za nabavo osnovnih sredstev, ker je stanje nestabilno.
45	Ne predvidevamo posojil v letu 2016.
46	Financiranje podjetij sploh ne obstaja! Kakšen bo odziv naših bank na Bančne garancije EU za projekt kulture s področja EACEA.
47	Ni več kaj komentirati. Vsako leto slabše.
48	Znanstvenoraziskovalni center SAZU je javni zavod.
49	Stanje financiranja s strani bank je katastrofalno!
50	Boljši nadzor nad sivo ekonomijo, to je rešitev za gradbena podjetja!
51	zakaj sem v Avstriji dobil kredit brez problema
52	Podjetje se nahaja v likvidnostnih težavah zaradi počasnega ukrepa bank, izgube kupcev.
53	Če bi to anketo izpolnjevali pred štirimi ali tremi leti, bi odgovori bili popolnoma drugačni. v letu 2015 se stanje financiranja v primerjavi z letom 2014 ni bistveno spremenilo.

Priloga 4: Odgovori na vprašanja

Vprašanje 3: Kakšen vpliv so imeli naštetih dejavniki na vaše poslovanje. Pri tem 5 pomeni, da zelo omejuje poslovanje in 1, da sploh ne omejuje poslovanja.

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Skupaj	Ind.	Grad.	Trg.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Iskanje strank	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	18%	29%	13%	22%	19%	19%	16%	18%	22%	20%	14%	6%	18%	25%	17%	16%	20%	23%	20%	19%
4	23%	14%	20%	28%	23%	23%	20%	24%	25%	19%	22%	53%	24%	13%	22%	19%	22%	25%	20%	21%
3 (nevt.)	23%	43%	20%	39%	27%	27%	38%	35%	36%	42%	38%	12%	35%	38%	35%	38%	37%	36%	43%	39%
2	9%	14%	13%	6%	9%	9%	12%	11%	7%	7%	12%	24%	6%	21%	14%	12%	10%	8%	5%	9%
1 (ne vpliva)	27%		33%	6%	22%	22%	15%	11%	10%	11%	14%	6%	18%	4%	11%	15%	12%	8%	12%	12%
Konkurenca	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	41%	43%	13%	22%	33%	33%	19%	20%	36%	22%	16%	29%	29%	33%	24%	20%	20%	37%	20%	23%
4	18%	29%	47%	50%	30%	30%	23%	32%	27%	29%	28%	35%	29%	21%	27%	21%	31%	26%	30%	27%
3 (nevt.)	14%	29%	27%	11%	15%	15%	38%	32%	30%	34%	38%	18%	35%	25%	33%	38%	33%	29%	35%	35%
2	9%			17%	9%	9%	13%	10%	4%	10%	12%	12%		17%	11%	13%	10%	5%	9%	10%
1 (ne vpliva)	18%		13%		12%	12%	7%	6%	3%	6%	6%	6%	6%	4%	5%	8%	6%	3%	6%	6%
Dostopnost do financiranja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	14%	57%		6%	12%	12%	13%	14%	15%	11%	12%	12%	24%	8%	13%	13%	14%	14%	11%	13%
4		14%	33%	22%	10%	10%	27%	26%	24%	13%	18%	29%	24%	13%	18%	30%	25%	24%	13%	22%
3 (nevt.)	27%	14%	27%	33%	28%	28%	39%	44%	35%	46%	38%	29%	29%	50%	39%	39%	45%	36%	45%	42%
2	18%		20%	17%	17%	17%	10%	8%	11%	13%	20%	12%	6%	13%	15%	6%	8%	11%	13%	10%
1 (ne vpliva)	41%	14%	20%	22%	33%	33%	12%	9%	15%	18%	12%	18%	18%	17%	15%	11%	8%	15%	18%	14%
Stroški proizvodnje ali dela	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	23%	29%	13%	28%	23%	23%	24%	14%	16%	23%	18%	18%	12%	25%	19%	26%	14%	17%	22%	21%
4	45%	29%	40%	44%	44%	44%	37%	41%	31%	29%	46%	35%	29%	21%	36%	34%	41%	31%	30%	33%
3 (nevt.)	23%	43%	33%	28%	26%	26%	27%	33%	41%	34%	26%	29%	53%	38%	33%	27%	33%	39%	34%	33%
2	5%				3%	3%	8%	5%	7%	9%	8%	12%	6%	17%	10%	8%	4%	7%	8%	7%
1 (ne vpliva)	5%		13%		4%	4%	5%	8%	6%	5%	2%	6%			1%	6%	8%	7%	5%	6%
Dostopnost kvalificiranega osebja ali izkušenih menedžerjev	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	9%	14%	20%	6%	10%	10%	10%	8%	6%	14%	2%	6%	12%	17%	8%	13%	8%	6%	14%	11%
4	27%	14%	27%	39%	29%	29%	30%	31%	29%	20%	38%	47%	12%	17%	29%	27%	29%	32%	20%	26%
3 (nevt.)	32%	43%	27%	39%	33%	33%	30%	32%	39%	37%	38%	35%	53%	38%	40%	28%	31%	37%	37%	33%
2	14%	14%	20%		11%	11%	15%	13%	15%	18%	12%	6%	24%	21%	16%	16%	14%	14%	18%	16%
1 (ne vpliva)	18%	14%	7%	17%	16%	16%	15%	17%	10%	11%	10%	6%		8%	8%	17%	18%	11%	11%	14%
Predpisi	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	9%	29%	20%	44%	20%	20%	19%	15%	15%	26%	14%	24%	12%	17%	15%	21%	14%	16%	27%	21%
4	23%		40%	33%	27%	27%	30%	23%	30%	26%	24%	35%	41%	33%	30%	32%	22%	28%	24%	27%
3 (nevt.)	41%	71%	33%	11%	34%	34%	38%	50%	37%	35%	50%	35%	24%	33%	40%	34%	51%	40%	35%	38%
2	18%		7%	11%	14%	14%	6%	2%	12%	8%	8%	6%	24%	17%	12%	6%	2%	10%	6%	6%
1 (ne vpliva)	9%				5%	5%	6%	11%	5%	7%	4%				2%	7%	12%	6%	7%	8%
Plačilna ne disciplina	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5 (zelo)	9%	43%		11%	10%	10%	31%	44%	35%	32%	10%	29%	35%	38%	23%	38%	45%	35%	31%	36%
4	23%	14%	27%	33%	25%	25%	24%	25%	30%	17%	30%	24%	35%	13%	26%	21%	25%	29%	18%	22%
3 (nevt.)	18%	14%	40%	44%	27%	27%	23%	23%	18%	32%	28%	41%	6%	25%	25%	21%	22%	20%	33%	25%
2	27%	14%	13%	6%	20%	20%	12%	6%	8%	11%	18%	6%	12%	13%	15%	10%	6%	8%	10%	9%
1 (ne vpliva)	23%	14%	20%	6%	18%	18%	11%	2%	9%	9%	14%		12%	13%	12%	10%	2%	8%	8%	8%

Vir: BS. Vsa podjetja.

Vprašanje 4: Katere vire financiranja ste uporabili v 2015? (1. del tabele)

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Privarčevani zaslužek, prodaja sredstev	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uporabljen v tekočem letu	64%	86%	67%	72%	67%	59%	66%	48%	53%	56%	52%	59%	41%	71%	56%	62%	67%	49%	50%	56%
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	14%		13%	17%	14%	20%	14%	17%	18%	18%	24%	18%	6%	8%	17%	18%	14%	19%	20%	18%
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	23%	14%	20%	6%	18%	17%	17%	26%	20%	20%	24%	12%	41%	21%	25%	14%	18%	24%	20%	19%
Ne vem				6%	1%	4%	3%	9%	9%	6%			12%	12%	3%	6%	2%	8%	10%	7%
Subvencija ali subvencionirana bančna posojila	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uporabljen v tekočem letu	5%	14%		6%	5%	19%	12%	8%	11%	13%	14%	12%		17%	12%	21%	12%	9%	10%	14%
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	41%	14%		22%	30%	22%	22%	15%	18%	19%	28%	24%	6%	13%	20%	20%	22%	17%	18%	19%
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	50%	71%	87%	67%	60%	51%	58%	65%	61%	58%	58%	47%	82%	71%	64%	49%	59%	62%	59%	57%
Ne vem	5%		13%	6%	6%	7%	9%	11%	11%	9%		18%	12%		3%	10%	8%	11%	12%	11%
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uporabljen v tekočem letu	14%	29%	40%	50%	26%	25%	29%	20%	18%	22%	30%	29%	35%	13%	26%	23%	29%	18%	19%	22%
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	27%	29%	20%	22%	25%	20%	16%	11%	13%	15%	20%	24%	6%		13%	20%	16%	11%	15%	16%
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	59%	43%	40%	28%	48%	50%	50%	61%	58%	55%	48%	41%	47%	88%	58%	51%	51%	63%	53%	54%
Ne vem					0%	5%	4%	8%	11%	8%	2%	6%	12%		3%	6%	4%	8%	13%	8%
Bančno posojilo	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uporabljen v tekočem letu	32%	71%	60%	39%	39%	49%	40%	41%	33%	40%	64%	47%	59%	38%	55%	43%	39%	38%	32%	38%
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	36%	14%	20%	39%	34%	24%	29%	22%	24%	24%	22%	41%	18%	17%	21%	24%	27%	23%	25%	25%
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	32%	14%	20%	22%	27%	24%	26%	32%	34%	29%	14%	6%	18%	46%	22%	28%	27%	34%	32%	30%
Ne vem					0%	4%	6%	6%	9%	6%		6%	6%		1%	5%	6%	6%	11%	7%
Komercialni kredit	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Uporabljen v tekočem letu	9%	29%	20%	28%	16%	17%	13%	20%	9%	14%	26%	29%	6%	13%	20%	13%	12%	22%	9%	13%
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	32%	29%	7%	22%	26%	21%	21%	15%	13%	17%	22%	35%	12%	13%	19%	21%	20%	15%	14%	17%
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	59%	43%	73%	50%	58%	54%	59%	58%	64%	59%	48%	18%	71%	71%	55%	56%	63%	56%	63%	59%
Ne vem					0%	8%	7%	8%	14%	10%	4%	18%	12%	4%	6%	10%	6%	8%	15%	11%

Vir: BS. Vsa podjetja.

Vprašanje 4: Katere vire financiranja ste uporabili v 2015? (2. del tabele)

	Veliko					Veliko	MSP					MSP	Srednje				Srednje	Malo				Malo
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Ind.		Grad.	Trg.	Stor.	Ind.	Grad.		Trg.	Stor.	Ind.	Grad.		Trg.	Stor.			
Ostala posojila	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Uporabljen v tekočem letu	18%	57%	27%	39%	26%	17%	19%	17%	13%	16%	20%	12%	35%	17%	21%	16%	20%	14%	12%	15%		
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	27%	29%		28%	24%	24%	22%	18%	15%	19%	32%	24%	6%	13%	22%	21%	22%	20%	15%	19%		
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	55%	14%	73%	33%	50%	49%	55%	55%	59%	54%	42%	53%	47%	67%	50%	51%	55%	57%	58%	55%		
Ne vem					0%	10%	5%	10%	14%	10%	6%	12%	12%	4%	7%	12%	4%	9%	15%	11%		
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Uporabljen v tekočem letu	36%	100%	33%	44%	41%	37%	38%	39%	35%	37%	52%	65%	41%	29%	45%	31%	35%	39%	36%	35%		
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	14%		13%	17%	14%	20%	25%	13%	13%	17%	20%	24%	18%	13%	18%	20%	25%	12%	13%	17%		
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	50%		53%	39%	46%	38%	36%	41%	44%	40%	28%	6%	29%	58%	34%	41%	39%	42%	42%	41%		
Ne vem					0%	6%	0%	7%	8%	6%		6%	12%		2%	8%		7%	9%	7%		
Izdani dolžniški papirji	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Uporabljen v tekočem letu	9%				5%	1%	2%	0%	1%	1%					0%	1%	2%		1%	1%		
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	5%	14%	7%	17%	8%	7%	17%	5%	5%	8%	4%	12%		4%	4%	8%	18%	6%	5%	8%		
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	86%	86%	80%	83%	85%	82%	75%	85%	78%	80%	92%	82%	88%	92%	91%	79%	75%	84%	76%	78%		
Ne vem			13%		2%	10%	6%	11%	16%	12%	4%	6%	12%	4%	5%	13%	6%	10%	18%	13%		
Podrejeno posojilo, sindicirano posojilo ali podoben finančni instrument	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Uporabljen v tekočem letu				22%	5%	1%	0%	2%	1%	1%			6%		1%	1%		1%	1%	1%		
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	9%		7%	11%	9%	6%	12%	4%	5%	6%	8%	12%		4%	6%	5%	12%	5%	5%	6%		
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	91%	100%	87%	61%	84%	82%	78%	84%	79%	81%	86%	71%	82%	92%	86%	80%	78%	84%	78%	80%		
Ne vem			7%	6%	2%	12%	10%	11%	15%	12%	6%	18%	12%	4%	7%	13%	10%	10%	17%	13%		
Lastniški kapital	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		
Uporabljen v tekočem letu	5%		27%	17%	10%	19%	24%	20%	16%	19%	18%	29%	18%	17%	19%	19%	24%	20%	16%	19%		
Vir ni bil uporabljen v tekočem letu, vendar ima podjetje izkušnje s tem virom	32%	14%	33%	28%	30%	23%	26%	19%	20%	21%	28%	29%		17%	21%	21%	25%	22%	20%	22%		
Vir ni bil uporabljen in ni relevanten za podjetje	59%	86%	33%	50%	55%	49%	44%	51%	49%	49%	50%	29%	65%	63%	54%	49%	45%	49%	47%	48%		
Ne vem	5%		7%	6%	5%	9%	6%	11%	15%	11%	4%	12%	18%	4%	7%	11%	6%	9%	17%	12%		

Vir: BS. Vsaj podjetja.

Vprašanje 5: Ali ste v 2015 uporabili oziroma zaprosili za zunanje vire financiranja?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Ali ste v 2015 zaprosili za zunanje vire financiranja?	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Da	45%	100%	80%	78%	60%	57%	53%	58%	50%	54%	72%	53%	76%	42%	63%	52%	53%	56%	52%	53%
Ne	55%		20%	22%	40%	43%	47%	42%	50%	46%	28%	47%	24%	58%	37%	48%	47%	44%	48%	47%

Vir: BS. Vsa podjetja.

Vprašanje 6: Kaj je bil poglavitni razlog, da niste zaprosili za zunanje financiranje?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
6) Kaj je bil poglavitni razlog, da niste zaprosili za zunanje financiranje?	100%	0%	0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Imamo dovolj notranjih virov (privarčevani zaslužek, prodana sredstva).	75%			100%	78%	89%	47%	40%	69%	55%	100%	64%	75%	75%	76%	86%	46%	29%	68%	53%
Investicijski projekt je bil odložen.	8%				7%	0%	9%	3%	4%	6%		7%		25%	7%		9%	4%	2%	6%
Zaradi možne zavrnitve prošnje za zunanje financiranje.					0%	0%	6%	13%	0%	5%					0%		6%	17%		5%
Postopek za odobritev zunanjega financiranja je preveč kompleksen.					0%	6%	0%	3%	0%	1%					0%	7%		4%		1%
Stroški financiranja so previsoki.	8%				7%	0%	7%	6%	6%	6%					0%		7%	8%	6%	7%
Zahteve bank po zavarovanju posojila so bile nesprejemljive.					0%	6%	18%	16%	10%	15%		7%	13%		6%	7%	19%	17%	11%	16%
Zaradi možnosti izgube nadzora (lastništva) v podjetju.					0%	0%	1%	0%	0%	1%					0%		1%			1%
Ostalo	8%				7%	0%	12%	19%	12%	12%		21%	13%		10%		12%	21%	13%	12%

Vir: BS. Podjetja, ki niso zaprosila za zunanje financiranje.

Vprašanje 7: Kako so se vaše potrebe po zunanjem financiranju spremenile v 2015?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	10%	14%	17%		8%	16%	16%	14%	8%	13%	11%	33%	23%	10%	15%	18%	15%	12%	8%	13%
Ostale nespremenjene		29%	33%	71%	30%	38%	33%	28%	48%	38%	36%	33%	23%	30%	32%	38%	33%	29%	50%	40%
Zmanjšale	20%		17%	7%	14%	8%	7%	14%	7%	9%	6%		15%		6%	10%	7%	14%	8%	9%
Ni relevantno	70%	57%	33%	21%	48%	36%	32%	40%	31%	35%	44%	22%	38%	60%	45%	32%	33%	41%	28%	32%
Ne vem					0%	3%	11%	4%	6%	5%	3%	11%			2%	3%	11%	5%	7%	6%
Bančno posojilo	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	40%	29%	25%	29%	33%	39%	32%	35%	30%	34%	36%	56%	46%	60%	43%	41%	30%	32%	26%	32%
Ostale nespremenjene	10%	14%	8%	21%	14%	28%	43%	28%	29%	30%	22%	22%	15%	10%	19%	30%	44%	31%	32%	33%
Zmanjšale	40%	43%	58%	36%	42%	27%	5%	21%	19%	20%	42%	22%	23%	10%	31%	19%	4%	20%	20%	17%
Ni relevantno	10%	14%	8%	14%	11%	6%	10%	17%	14%	11%			15%	20%	6%	8%	11%	17%	13%	12%
Ne vem					0%	1%	10%	0%	8%	4%					0%	1%	11%		9%	5%
Komercialni kredit	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	30%	14%	8%		16%	7%	4%	13%	8%	8%	11%	11%	8%	20%	12%	5%	4%	14%	7%	7%
Ostale nespremenjene	10%	14%	25%	21%	16%	21%	23%	28%	19%	22%	14%	33%	8%	20%	15%	25%	22%	32%	18%	24%
Zmanjšale		29%			2%	5%	8%	3%	5%	5%	6%	11%			4%	4%	7%	3%	5%	5%
Ni relevantno	60%	43%	67%	71%	63%	59%	50%	53%	61%	57%	64%	33%	85%	50%	63%	56%	52%	46%	62%	55%
Ne vem				7%	2%	8%	15%	4%	8%	8%	6%	11%		10%	6%	10%	15%	5%	8%	9%
Lastniški kapital	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	10%	14%	8%	14%	11%	7%	8%	10%	10%	9%	6%	11%	15%	20%	10%	8%	7%	8%	9%	8%
Ostale nespremenjene	20%	14%	42%	36%	28%	46%	39%	38%	35%	40%	44%	56%	15%	30%	37%	47%	37%	42%	36%	40%
Zmanjšale	10%		17%	7%	10%	3%	7%	1%	2%	3%					0%	4%	7%	2%	3%	4%
Ni relevantno	60%	71%	33%	36%	49%	39%	32%	44%	43%	40%	44%	22%	62%	40%	45%	36%	33%	41%	43%	39%
Ne vem				7%	2%	6%	15%	7%	9%	8%	6%	11%	8%	10%	7%	5%	15%	7%	9%	9%
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	60%	57%	8%	36%	43%	23%	25%	22%	27%	24%	28%	56%	31%	30%	31%	21%	22%	20%	26%	23%
Ostale nespremenjene		43%	25%	21%	14%	31%	22%	32%	28%	29%	28%	22%	23%	10%	23%	33%	22%	34%	30%	30%
Zmanjšale	10%		8%		6%	16%	15%	10%	13%	13%	17%	11%	15%	20%	17%	15%	15%	8%	12%	13%
Ni relevantno	30%		58%	43%	37%	28%	27%	32%	30%	29%	28%		31%	40%	29%	27%	30%	32%	29%	29%
Ne vem					0%	3%	11%	4%	2%	4%		11%			1%	4%	11%	5%	3%	5%
Drugo zunanje financiranje	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Povečale	30%	29%	8%		17%	7%	5%	10%	8%	8%	8%	22%	15%	30%	14%	7%	4%	8%	5%	6%
Ostale nespremenjene	10%	43%	17%	36%	21%	23%	14%	21%	15%	19%	19%		8%		13%	25%	15%	24%	17%	20%
Zmanjšale	10%		8%	7%	8%	2%	10%	1%	2%	3%	3%			10%	3%	1%	11%	2%	1%	3%
Ni relevantno	50%	29%	67%	50%	51%	56%	52%	60%	65%	59%	61%	56%	77%	60%	63%	53%	52%	56%	66%	58%
Ne vem				7%	2%	12%	19%	8%	9%	12%	8%	22%			6%	14%	19%	10%	11%	13%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Vprašanje 8: Kaj je bil glaven namen uporabe sredstev?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
8) Kaj je bil glaven namen uporabe sredstev?	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Investicije	50%	14%	42%	21%	37%	43%	34%	29%	42%	39%	47%	44%	31%	40%	43%	41%	33%	29%	42%	38%
Tekoče poslovanje	40%	57%	33%	43%	41%	43%	58%	49%	49%	48%	42%	44%	38%	60%	44%	44%	59%	51%	47%	49%
Prestrukturiranje dolga		29%	17%	36%	16%	4%	3%	10%	1%	4%	6%		23%		7%	3%	4%	7%	1%	3%
Raziskave in razvoj					0%	4%	0%	0%	4%	2%	3%				2%	4%			4%	3%
Širitev na drug trg (domač ali tuj)	10%				4%	6%	1%	10%	2%	5%	3%	11%	8%		4%	7%		10%	3%	5%
Ostalo			8%		1%	1%	3%	3%	2%	2%					0%	1%	4%	3%	3%	3%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Vprašanje 10: Kolikšen delež zahtevanih sredstev ste prejeli?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Bančno posojilo (novo ali obnovljeno)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Prejeta vsa sredstva	75%	50%	100%	56%	72%	65%	57%	74%	72%	68%	67%	50%	63%	86%	68%	64%	58%	76%	70%	67%
Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)		17%		33%	10%	12%	16%	8%	4%	10%	3%	17%			3%	17%	16%	10%	5%	11%
Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)	13%	17%		11%	10%	13%	16%	4%	12%	11%	17%	17%	13%		13%	11%	16%	2%	14%	11%
Vložena zahteva, vendar umaknjena zaradi previsokih stroškov					0%	0%	5%	0%	0%	1%					0%		5%			1%
Vložena zahteva, vendar zavrnjena	13%	17%			7%	7%	6%	8%	10%	8%	10%	17%	13%	14%	11%	6%	5%	7%	9%	7%
Nismo vložili zahteve					0%	0%	0%	2%	2%	1%					0%			2%	2%	1%
Ne vem					0%	2%	0%	4%	0%	2%	3%		13%		4%	2%		2%		1%
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Prejeta vsa sredstva	100%		100%	75%	78%	80%	47%	81%	78%	73%	81%	60%	100%	50%	79%	79%	46%	74%	81%	71%
Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)				25%	15%	7%	9%	4%	3%	6%		20%			2%	11%	8%	5%	4%	7%
Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)					0%	5%	30%	0%	16%	12%	6%	20%		25%	9%	4%	31%		15%	13%
Vložena zahteva, vendar umaknjena zaradi previsokih stroškov					0%	2%	0%	0%	0%	1%					0%	4%				1%
Vložena zahteva, vendar zavrnjena		100%			7%	5%	14%	8%	3%	6%	6%			25%	7%	4%	15%	11%		6%
Nismo vložili zahteve					0%	0%	0%	4%	0%	1%					0%			5%		1%
Ne vem					0%	2%	0%	4%	0%	1%	6%				3%			5%		1%
Drugo zunanje financiranje					100%					100%					100%					100%
Prejeta vsa sredstva					79%					77%					54%					87%
Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)					11%					3%					9%					0%
Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)					5%					8%					17%					4%
Vložena zahteva, vendar zavrnjena					5%					8%					16%					4%
Nismo vložili zahteve					0%					1%					4%					0%
Ne vem					0%					3%					0%					5%
0					0%					0%					0%					0%
Komercialni kredit					100%					100%					100%					100%
Prejeta vsa sredstva					0%					61%					46%					65%
Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)					0%					10%					7%					10%
Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)					71%					8%					16%					6%
Vložena zahteva, vendar umaknjena zaradi previsokih stroškov					0%					6%					0%					7%
Vložena zahteva, vendar zavrnjena					29%					8%					16%					6%
Nismo vložili zahteve					0%					5%					0%					7%
Ne vem					0%					2%					14%					0%
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring					100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Prejeta vsa sredstva					92%	70%	58%	65%	79%	70%	78%	33%	67%	50%	68%	64%	60%	65%	81%	70%
Prejeta večina sredstev (med 75% in 99%)					0%	13%	21%	12%	17%	16%	11%	33%	17%	50%	19%	14%	20%	10%	15%	15%
Delno prejeta sredstva (med 1% in 74%)					0%	9%	21%	8%	0%	8%		33%	17%		8%	14%	20%	5%		8%
Vložena zahteva, vendar umaknjena zaradi previsokih stroškov					0%	0%	0%	4%	0%	1%					0%			5%		1%
Vložena zahteva, vendar zavrnjena					8%	4%	0%	4%	0%	2%	11%				6%			5%		1%
Nismo vložili zahteve					0%	4%	0%	0%	3%	2%					0%	7%			4%	3%
Ne vem					0%	0%	0%	8%	0%	2%					0%			10%		2%

Vir: BS. Podjetja, ki so vložila zahtevo za posamezno vrsto zunanjega financiranja. Zaradi majhnega števila odgovorov za druge vire financiranja ne prikazujemo odgovorov po dejavnostih.

Vprašanje 12: A. Pri kateri banki ste v 2015 pridobili (zaposili za) zunanje financiranje?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
10) Pri kateri banki ste v letu 2015 pridobili (zaposili za) zunanje financiranje?	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Velika domača poslovna banka, pretežno v domači lasti	50%	67%	50%	45%	50%	50%	62%	40%	29%	44%	56%	13%	45%	44%	49%	47%	67%	39%	27%	43%
Majhna domača poslovna banka, pretežno v domači lasti	13%			9%	8%	8%	9%	7%	9%	8%	6%	13%	9%	11%	8%	9%	8%	6%	9%	8%
Domača poslovna banka, pretežno v tuji lasti	13%	17%	40%	36%	25%	41%	25%	43%	54%	43%	38%	75%	27%	44%	39%	43%	21%	47%	55%	43%
Banka v tujini	25%		10%	9%	16%	0%	0%	5%	5%	2%			9%		2%			4%	5%	3%
Ne vem		17%			1%	1%	4%	5%	3%	3%			9%		2%	2%	4%	4%	4%	3%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje v bančnem sistemu.

Vprašanje 12: B. Pri kateri instituciji ste v 2015 pridobili (zaposili za) zunanje financiranje?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
17) Pri kateri instituciji ste v letu 2015 pridobili (zaposili za) zunanje financiranje?	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Velika domača poslovna banka, pretežno v domači lasti	20%		40%	33%	26%	22%	7%	20%	11%	12%	21%		25%	14%	20%	25%	7%	18%	10%	10%
Majhna domača poslovna banka, pretežno v domači lasti					0%	0%	4%	0%	0%	1%					0%		4%			2%
Domača poslovna banka, pretežno v tuji lasti		33%	20%		5%	6%	14%	13%	11%	12%	7%		25%		7%		14%	9%	13%	13%
Banka v tujini					0%	6%	0%	0%	0%	1%	7%				4%					0%
Lizing podjetje	20%	67%		33%	24%	11%	29%	13%	32%	26%	7%			29%	13%	25%	29%	18%	33%	29%
Drugo podjetje			20%		3%	28%	14%	13%	8%	14%	21%		25%		15%	50%	14%	9%	10%	14%
Sredstva smo pridobili v tujini	20%				10%	6%	7%	0%	8%	6%	7%			43%	17%		7%			4%
Ostalo	40%		20%	33%	32%	22%	25%	40%	30%	28%	29%		25%	14%	24%		25%	45%	33%	29%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje zunaj bančnega sistema.

Vprašanje 13: Pri koliko bankah ste zaprosili za posojilo?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
11) Pri koliko bankah ste zaprosili za posojilo?	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ena	38%		30%	9%	25%	47%	55%	43%	56%	50%	28%	63%	45%	33%	34%	57%	54%	43%	59%	54%
Dve	38%	17%	20%	18%	27%	31%	33%	25%	23%	28%	41%	25%	9%	22%	31%	26%	33%	29%	23%	27%
Tri			20%	27%	12%	11%	9%	23%	9%	13%	19%	13%	36%		18%	7%	8%	20%	11%	11%
Več	25%	67%	10%	45%	32%	8%	0%	7%	9%	7%	13%		9%	44%	17%	5%		6%	4%	4%
Ne vem		17%	20%		5%	3%	4%	2%	3%	3%					0%	5%	4%	2%	4%	4%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje v bančnem sistemu.

Vprašanje 14: Kako so se za vaše podjetje spremenili pogoji financiranja v 2015?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Obrestna mera	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank				9%	3%	13%	16%	12%	25%	17%	9%	13%	18%	33%	15%	16%	17%	10%	23%	17%
Ostala nespremenjena	13%	17%		27%	15%	22%	50%	28%	32%	31%	19%	50%		44%	22%	24%	50%	35%	30%	33%
Se je zmanjšala s strani bank	75%	83%	100%	64%	77%	54%	18%	48%	28%	39%	69%	38%	73%	11%	57%	47%	17%	43%	30%	35%
Ne vem	13%				6%	10%	15%	12%	15%	13%	3%		9%	11%	5%	14%	17%	12%	16%	15%
Ostali stroški financiranja, ki niso obrestna mera	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank		33%		36%	13%	17%	16%	15%	31%	20%	16%	13%	18%	56%	23%	17%	17%	14%	27%	20%
Ostala nespremenjena	38%		60%	27%	36%	44%	47%	53%	37%	45%	47%	63%	55%	33%	47%	43%	46%	53%	38%	44%
Se je zmanjšala s strani bank	50%	50%	40%	36%	44%	22%	14%	18%	14%	18%	34%	25%	18%	11%	27%	16%	13%	18%	14%	15%
Ne vem	13%	17%			7%	17%	23%	13%	19%	18%	3%		9%		3%	24%	25%	14%	21%	21%
Razpoložljiva velikost posojila ali kreditne linije	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank	38%	33%	60%	55%	46%	21%	11%	18%	11%	16%	28%	38%	9%	11%	22%	17%	8%	20%	11%	14%
Ostala nespremenjena	50%	33%	40%	36%	43%	43%	58%	53%	51%	50%	56%	50%	64%	56%	57%	36%	58%	51%	50%	48%
Se je zmanjšala s strani bank		17%		9%	4%	21%	16%	13%	20%	18%	13%	13%	9%	33%	16%	26%	17%	14%	18%	19%
Ne vem	13%	17%			7%	14%	15%	15%	19%	16%	3%		18%		5%	21%	17%	14%	21%	19%
Razpoložljiva zapadlost posojila	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank	38%	50%	50%	27%	38%	12%	10%	12%	5%	10%	16%	25%	18%		14%	10%	8%	10%	5%	8%
Ostala nespremenjena	50%	17%	50%	64%	51%	60%	63%	58%	68%	62%	66%	63%	45%	67%	62%	57%	63%	61%	68%	62%
Se je zmanjšala s strani bank		17%		9%	4%	11%	8%	10%	11%	10%	9%			22%	9%	12%	8%	12%	9%	10%
Ne vem	13%	17%			7%	17%	20%	20%	17%	18%	9%	13%	36%	11%	15%	21%	21%	16%	18%	19%
Poroštvene zahteve	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank	13%	67%	10%	9%	15%	34%	18%	17%	23%	25%	47%	38%	27%	56%	44%	28%	17%	14%	18%	20%
Ostala nespremenjena	75%	17%	60%	64%	64%	43%	55%	57%	51%	50%	47%	63%	36%	33%	44%	41%	54%	61%	54%	52%
Se je zmanjšala s strani bank			30%	27%	14%	4%	8%	8%	8%	7%			9%		2%	7%	8%	8%	9%	8%
Ne vem	13%	17%			7%	18%	19%	18%	19%	18%	6%		27%	11%	10%	24%	21%	16%	20%	20%
Ostalo, npr. posojilne klavzule	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se je povečala s strani bank	13%	50%	10%	18%	17%	19%	17%	12%	14%	16%	25%	25%	9%	33%	24%	16%	17%	12%	11%	14%
Ostala nespremenjena	75%	17%	70%	64%	66%	46%	44%	55%	45%	47%	56%	75%	55%	44%	55%	40%	42%	55%	45%	45%
Se je zmanjšala s strani bank			20%	9%	6%	1%	0%	3%	6%	3%			9%		2%	2%		2%	7%	3%
Ne vem	13%	33%		9%	11%	34%	38%	30%	36%	35%	19%		27%	22%	20%	43%	42%	31%	38%	38%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje v bančnem sistemu.

Vprašanje 15: Kako se je dostopnost (ponudba) navedenih dejavnikov spremenila v tekočem letu?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	10%	14%	25%	14%	14%	12%	10%	14%	8%	11%	17%		15%	10%	14%	10%	11%	14%	8%	10%
Ostala nespremenjena	20%		33%	57%	32%	39%	34%	37%	44%	40%	39%	44%	46%	30%	39%	40%	33%	36%	46%	40%
Poslabšala		29%			2%	6%	11%	6%	9%	8%	3%	11%	8%	20%	7%	7%	11%	5%	8%	8%
Ni relevantno	60%	57%	42%	29%	47%	28%	19%	33%	24%	27%	33%	22%	23%	30%	30%	26%	19%	36%	24%	26%
Ne vem	10%				4%	15%	26%	10%	14%	15%	8%	22%	8%	10%	9%	18%	26%	10%	14%	17%
Bančno posojilo	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	50%	43%	50%	36%	45%	22%	23%	24%	14%	20%	22%	33%	31%	20%	24%	22%	22%	22%	13%	19%
Ostala nespremenjena	40%	14%	17%	57%	39%	38%	34%	43%	43%	40%	47%	44%	38%	30%	42%	33%	33%	44%	45%	39%
Poslabšala	10%	14%			5%	23%	21%	14%	20%	20%	19%	11%	15%	30%	20%	25%	22%	14%	18%	20%
Ni relevantno		29%	33%	7%	10%	12%	3%	13%	12%	11%	6%		8%	20%	8%	15%	4%	14%	11%	11%
Ne vem					0%	6%	18%	7%	12%	10%	6%	11%	8%		5%	5%	19%	7%	13%	11%
Komercialni kredit	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	10%		25%		9%	7%	2%	11%	6%	7%	11%	22%	8%		9%	5%		12%	7%	6%
Ostala nespremenjena	20%	43%	17%	36%	26%	20%	27%	29%	22%	24%	22%	33%	23%	20%	23%	19%	26%	31%	22%	24%
Poslabšala	10%	14%			5%	9%	11%	6%	8%	8%	8%	11%		10%	7%	10%	11%	7%	8%	9%
Ni relevantno	50%	43%	58%	57%	53%	45%	28%	43%	45%	42%	39%	11%	62%	60%	45%	48%	30%	39%	43%	41%
Ne vem	10%			7%	7%	18%	32%	11%	19%	19%	19%	22%	8%	10%	16%	18%	33%	12%	20%	20%
Lastniški kapital	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	10%			7%	7%	8%	0%	4%	8%	6%	11%		15%	10%	11%	7%		2%	8%	5%
Ostala nespremenjena	40%	14%	42%	50%	41%	29%	48%	38%	32%	35%	31%	44%	15%	10%	25%	29%	48%	42%	34%	37%
Poslabšala		14%	8%	7%	5%	3%	4%	1%	7%	4%		11%			1%	4%	4%	2%	8%	5%
Ni relevantno	40%	57%	50%	29%	39%	43%	29%	46%	38%	40%	47%	22%	62%	70%	52%	41%	30%	42%	34%	37%
Ne vem	10%	14%		7%	8%	17%	19%	11%	15%	15%	11%	22%	8%	10%	11%	19%	19%	12%	16%	16%
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	30%	71%	25%	7%	25%	11%	15%	14%	13%	13%	8%	22%	38%	20%	17%	12%	15%	8%	12%	12%
Ostala nespremenjena	30%	14%	17%	50%	33%	39%	44%	42%	45%	42%	50%	33%	31%	40%	44%	34%	44%	44%	46%	42%
Poslabšala					0%	8%	5%	6%	12%	8%	14%	22%	8%		11%	5%	4%	5%	13%	8%
Ni relevantno	30%		58%	36%	35%	28%	17%	29%	22%	25%	22%		23%	40%	24%	32%	19%	31%	20%	25%
Ne vem	10%	14%		7%	8%	13%	19%	10%	8%	12%	6%	22%			5%	16%	19%	12%	9%	13%
Drugo zunanje financiranje	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala		14%	17%		4%	6%	8%	3%	5%	5%	6%	11%	15%	20%	10%	7%	7%		3%	4%
Ostala nespremenjena	40%	14%	17%	43%	35%	22%	26%	22%	24%	23%	28%	22%	15%	30%	26%	19%	26%	24%	24%	23%
Poslabšala		14%			1%	4%	4%	3%	5%	4%	11%	11%			7%		4%	3%	5%	3%
Ni relevantno	40%	43%	67%	43%	46%	43%	32%	51%	41%	42%	36%	22%	54%	50%	41%	47%	33%	51%	39%	43%
Ne vem	20%	14%		14%	14%	25%	30%	21%	26%	25%	19%	33%	15%		16%	27%	30%	22%	29%	27%

Vir: BS. Podjetja, ki so uporabila zunanje financiranje.

Vprašanje 16: Dostopnost (ponudba) zunanjega financiranja je odvisna od različnih dejavnikov. Za vsakega izmed naštetih označite, kako se je dostopnost spremenila v 2015.

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Dostopnost do državne finančne podpore vključujoč garancije	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	20%		8%	14%	15%	6%	14%	6%	2%	6%	3%				2%	7%	15%	7%	3%	7%
Ostala nespremenjena	20%	43%	8%	21%	20%	30%	15%	22%	22%	24%	39%	22%	23%	10%	30%	26%	15%	22%	24%	22%
Poslabšala	10%	14%			5%	21%	33%	20%	27%	24%	22%	33%		20%	19%	21%	33%	24%	28%	26%
Ni relevantno	50%	29%	75%	57%	55%	19%	8%	29%	28%	22%	19%	11%	38%	60%	29%	19%	7%	27%	24%	20%
Ne vem		14%	8%	7%	5%	24%	30%	24%	21%	24%	17%	33%	38%	10%	21%	27%	30%	20%	22%	25%
Kreditna zgodovina vašega podjetja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	20%	43%	58%	29%	31%	39%	19%	21%	22%	27%	47%	22%	15%	20%	35%	34%	19%	22%	22%	25%
Ostala nespremenjena	70%	43%	33%	57%	58%	45%	42%	57%	58%	51%	42%	56%	62%	80%	53%	47%	41%	56%	55%	50%
Poslabšala	10%		8%		6%	7%	7%	3%	8%	7%	6%				3%	8%	7%	3%	9%	7%
Ni relevantno		14%			5%	3%	17%	10%	7%	8%	3%		15%		4%	3%	19%	8%	8%	8%
Ne vem				14%	0%	6%	15%	10%	5%	8%	3%	22%	8%		4%	8%	15%	10%	5%	9%
Lastni kapital vašega podjetja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	20%	57%	42%	7%	23%	16%	11%	14%	15%	15%	28%	11%	15%	30%	25%	11%	11%	14%	13%	12%
Ostala nespremenjena	70%	29%	50%	50%	57%	61%	56%	54%	56%	57%	61%	56%	46%	50%	56%	60%	56%	56%	57%	57%
Poslabšala				21%	7%	5%	11%	7%	6%	6%	3%	11%			2%	5%	11%	8%	7%	7%
Ni relevantno	10%		8%	7%	8%	10%	7%	12%	17%	12%	6%		23%	20%	11%	12%	7%	10%	17%	13%
Ne vem		14%		14%	5%	8%	15%	12%	6%	9%	3%	22%	15%		6%	11%	15%	12%	7%	10%
Pripravljenost bank za odobritev posojila	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	60%	43%	58%	50%	55%	30%	27%	17%	21%	24%	39%	44%	23%	40%	37%	26%	26%	15%	18%	21%
Ostala nespremenjena	30%	14%	33%	29%	29%	32%	29%	44%	38%	36%	31%	22%	38%	30%	31%	33%	30%	46%	39%	37%
Poslabšala	10%	14%		7%	8%	32%	21%	24%	30%	28%	25%	11%	31%	30%	26%	36%	22%	22%	30%	29%
Ni relevantno			8%		1%	2%	0%	10%	5%	4%	3%		8%		3%	1%		10%	5%	4%
Ne vem		29%		14%	6%	4%	22%	6%	6%	8%	3%	22%			3%	4%	22%	7%	7%	9%
Pripravljenost poslovnih partnerjev za odobritev komercialnega kredita	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala			33%	7%	8%	11%	12%	4%	6%	8%	8%	22%	8%	20%	11%	12%	11%	3%	4%	7%
Ostala nespremenjena	40%	57%	25%	14%	31%	26%	21%	35%	24%	26%	31%	44%	15%	20%	27%	23%	19%	39%	25%	26%
Poslabšala	20%				9%	13%	7%	11%	9%	11%	6%		8%		5%	16%	7%	12%	11%	12%
Ni relevantno	40%	14%	42%	71%	48%	28%	25%	32%	37%	31%	39%	11%	46%	40%	39%	23%	26%	29%	37%	29%
Ne vem		29%		7%	4%	22%	36%	18%	23%	24%	17%	22%	23%	20%	19%	25%	37%	17%	24%	25%
Pripravljenost za odobritev lizinga, odkup kratkoročnih terjatev, faktoringa	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	40%	57%	17%	21%	31%	22%	19%	11%	19%	18%	22%	22%	23%	30%	24%	22%	19%	8%	17%	17%
Ostala nespremenjena	30%	29%	50%	36%	35%	37%	32%	40%	41%	38%	39%	56%	46%	40%	42%	36%	30%	39%	41%	37%
Poslabšala				7%	2%	9%	7%	11%	9%	9%	8%		8%		6%	10%	7%	12%	11%	10%
Ni relevantno	30%		33%	29%	28%	17%	14%	26%	19%	19%	22%		23%	20%	21%	15%	15%	27%	18%	19%
Ne vem		14%		7%	3%	15%	29%	11%	13%	16%	8%	22%		10%	8%	18%	30%	14%	13%	17%
Splošno ekonomsko stanje, kolikor vpliva na dostopnost do zunanjega financiranja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	60%	43%	42%	21%	44%	18%	12%	21%	14%	16%	19%	22%	15%	30%	21%	18%	11%	22%	12%	15%
Ostala nespremenjena	40%	14%	42%	50%	41%	44%	33%	36%	44%	41%	50%	33%	46%	20%	43%	41%	33%	34%	47%	40%
Poslabšala		14%	8%	21%	9%	25%	26%	19%	26%	24%	22%	22%	8%	30%	21%	26%	26%	22%	25%	25%
Ni relevantno			8%	7%	4%	4%	7%	11%	5%	6%	3%		15%	10%	6%	4%	7%	10%	4%	6%
Ne vem		29%			2%	9%	22%	12%	12%	13%	6%	22%	15%	10%	9%	11%	22%	12%	12%	13%
Stanje vašega podjetja, v smislu prodaj in dobičkonosnosti ali poslovnega načrta, kolikor vpliva na dostopnost do zunanjega financiranja za vas	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Izboljšala	70%	71%	42%	43%	57%	32%	21%	29%	23%	27%	36%	44%	38%	40%	38%	30%	19%	27%	21%	24%
Ostala nespremenjena	30%		33%	36%	30%	44%	26%	36%	41%	39%	47%	22%	31%	50%	43%	42%	26%	37%	39%	37%
Poslabšala		14%	8%	7%	5%	13%	25%	15%	19%	17%	6%	11%	15%	10%	8%	16%	26%	15%	20%	19%
Ni relevantno			8%	7%	4%	6%	7%	10%	7%	7%	6%		8%		5%	5%	7%	10%	8%	8%
Ne vem		14%	8%	7%	5%	6%	22%	10%	11%	10%	6%	22%	8%		6%	5%	22%	10%	12%	12%

Vir: BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Vprašanje 17: Za vsako izmed naslednjih oblik financiranja označite, kako pričakujete da se bo njihova dostopnost spremenila v naslednjem letu (v 2015)?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Privarčevani zaslužki ali prodaja lastniškega kapitala	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	27%	29%	40%	44%	33%	26%	13%	17%	26%	22%	28%	29%	29%	29%	29%	26%	12%	15%	25%	21%
Ostala bo nespremenjena	50%	29%	40%	39%	45%	47%	45%	44%	45%	45%	50%	41%	41%	50%	48%	46%	45%	44%	44%	45%
Se bo poslabšala	5%	29%		11%	7%	9%	22%	13%	14%	13%	6%	24%	6%	4%	7%	10%	22%	14%	15%	15%
Instrument ni relevanten za podjetje	9%		13%		7%	6%	2%	7%	4%	5%	4%		12%		4%	7%	2%	7%	5%	5%
Ne vem	9%	14%	7%	6%	8%	12%	18%	19%	12%	14%	12%	6%	12%	17%	13%	11%	20%	20%	11%	14%
Prekoračitev bančnega računa, kreditna linija ali negativno stanje na kreditnih karticah	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	14%	14%	27%	11%	15%	10%	6%	7%	8%	8%	8%	6%	6%	8%	8%	11%	6%	8%	7%	8%
Ostala bo nespremenjena	27%	29%	40%	67%	38%	46%	48%	37%	39%	42%	44%	59%	47%	21%	40%	46%	47%	35%	42%	43%
Se bo poslabšala		14%			1%	9%	6%	6%	11%	9%	6%	12%	12%	8%	8%	10%	6%	6%	11%	9%
Instrument ni relevanten za podjetje	50%	29%	20%	11%	36%	25%	19%	33%	30%	27%	28%	18%	29%	50%	33%	23%	20%	34%	27%	26%
Ne vem	9%	14%	13%	11%	10%	11%	20%	16%	13%	14%	14%	6%	6%	13%	12%	10%	22%	18%	13%	15%
Bančna posojila	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	41%	29%	47%	22%	37%	19%	11%	15%	13%	15%	22%	24%	18%	29%	23%	18%	10%	15%	11%	14%
Ostala bo nespremenjena	36%	29%	20%	72%	42%	46%	53%	43%	46%	47%	48%	59%	53%	29%	45%	45%	53%	42%	48%	47%
Se bo poslabšala		14%			1%	13%	8%	11%	14%	12%	10%	12%	12%	8%	10%	14%	8%	11%	14%	13%
Instrument ni relevanten za podjetje	14%	14%	27%		12%	12%	9%	15%	16%	13%	12%	6%	18%	25%	16%	12%	10%	14%	14%	13%
Ne vem	9%	14%	7%	6%	8%	9%	18%	15%	12%	13%	8%			8%	6%	10%	20%	18%	12%	14%
Komercialni kredit	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	18%		13%	11%	15%	7%	8%	9%	7%	8%	12%	12%	12%	21%	14%	6%	8%	8%	5%	7%
Ostala bo nespremenjena	27%	43%	20%	44%	31%	32%	33%	29%	33%	32%	22%	53%	24%	29%	27%	35%	31%	30%	34%	33%
Se bo poslabšala		14%			1%	8%	10%	9%	9%	9%	8%	12%	6%		6%	8%	10%	9%	10%	9%
Instrument ni relevanten za podjetje	45%	29%	60%	28%	42%	31%	28%	30%	30%	30%	36%	18%	53%	42%	39%	30%	29%	26%	29%	29%
Ne vem	9%	14%	7%	17%	11%	21%	20%	23%	20%	21%	22%	6%	6%	8%	15%	21%	22%	25%	22%	22%
Lastniški kapital	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	23%	14%	20%	11%	19%	15%	6%	10%	9%	10%	18%	12%	12%	8%	14%	13%	6%	9%	9%	10%
Ostala bo nespremenjena	41%	43%	40%	61%	46%	47%	50%	43%	46%	47%	46%	65%	47%	38%	45%	48%	49%	42%	48%	47%
Se bo poslabšala					0%	4%	8%	5%	6%	6%	4%	12%		4%	4%	4%	8%	6%	7%	6%
Instrument ni relevanten za podjetje	27%	29%	33%	17%	26%	17%	11%	23%	20%	18%	18%	6%	35%	29%	23%	17%	12%	21%	19%	18%
Ne vem	9%	14%	7%	11%	9%	17%	24%	20%	18%	19%	14%	6%	6%	21%	14%	18%	25%	22%	18%	20%
Lizing, odkup kratkoročnih terjatev, faktoring	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	32%	29%	13%	6%	23%	14%	14%	10%	8%	11%	14%	18%	12%	13%	14%	13%	14%	9%	7%	11%
Ostala bo nespremenjena	41%	57%	33%	50%	43%	41%	41%	36%	43%	41%	50%	65%	47%	38%	47%	38%	39%	34%	44%	39%
Se bo poslabšala					0%	5%	6%	5%	9%	7%	6%	6%	6%		4%	4%	6%	5%	11%	7%
Instrument ni relevanten za podjetje	23%		47%	33%	27%	22%	15%	26%	26%	23%	18%	6%	29%	42%	25%	23%	16%	25%	24%	23%
Ne vem	5%	14%	7%	11%	7%	19%	24%	24%	14%	19%	12%	6%	6%	8%	10%	21%	25%	26%	14%	21%
Drugo zunanje financiranje	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Se bo izboljšala	14%	14%	7%		10%	10%	4%	7%	5%	7%	12%	6%	18%	17%	14%	9%	4%	6%	3%	6%
Ostala bo nespremenjena	32%	29%	20%	56%	36%	25%	36%	26%	25%	27%	30%	47%	24%	17%	27%	23%	35%	26%	27%	27%
Se bo poslabšala		14%	7%		2%	5%	6%	6%	9%	7%	4%	6%	6%	4%	4%	6%	6%	6%	10%	7%
Instrument ni relevanten za podjetje	36%	29%	53%	28%	36%	28%	18%	30%	30%	28%	32%	24%	35%	33%	32%	27%	18%	29%	30%	27%
Ne vem	18%	14%	13%	17%	17%	32%	36%	31%	30%	32%	22%	18%	18%	29%	23%	35%	37%	33%	31%	34%

Vir: BS. Vsa podjetja.

Vprašanje 18: Kako pomembni bodo našeti dejavniki za vaše financiranje?

	Veliko					MSP					Srednje					Malo				
	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Veliko	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	MSP	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Srednje	Ind.	Grad.	Trg.	Stor.	Malo
Garancija za posojilo	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	27%	29%	14%	28%	26%	30%	40%	26%	30%	30%	31%	36%	27%	33%	31%	29%	41%	24%	27%	29%
Delno pomembni	5%		7%	17%	8%	18%	6%	17%	13%	14%	18%	16%	11%	15%	15%	16%	3%	25%	10%	13%
Nevtralni	9%	43%	29%	22%	16%	31%	30%	34%	25%	29%	31%	32%	36%	23%	29%	31%	29%	30%	28%	29%
Manj pomembni	23%	14%	14%	11%	19%	7%	9%	7%	9%	8%	8%	9%	7%	9%	8%	4%	9%	6%	9%	7%
Nepomembni	36%	14%	36%	22%	32%	14%	15%	17%	23%	19%	12%	7%	19%	20%	16%	20%	18%	15%	27%	22%
Ukrepi za olajšanje dostopa do lastniškega financiranja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	14%	14%	14%		10%	19%	33%	21%	19%	21%	18%	25%	19%	20%	19%	22%	35%	24%	18%	23%
Delno pomembni	9%		7%	17%	10%	18%	7%	15%	15%	15%	18%	18%	10%	18%	16%	18%	3%	24%	11%	13%
Nevtralni	32%	43%	21%	28%	30%	35%	36%	37%	31%	34%	37%	36%	40%	35%	37%	29%	35%	31%	27%	30%
Manj pomembni	9%	29%	14%	11%	11%	11%	7%	8%	12%	10%	12%	2%	9%	7%	9%	9%	9%	6%	17%	12%
Nepomembni	36%	14%	43%	44%	38%	16%	18%	19%	23%	20%	14%	18%	23%	20%	18%	22%	18%	15%	27%	22%
Izvozni krediti ali garancije	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	18%	14%	14%	17%	17%	20%	24%	14%	15%	17%	19%	25%	12%	18%	17%	24%	24%	16%	11%	17%
Delno pomembni	9%	14%		6%	7%	12%	8%	12%	7%	10%	14%	14%	10%	8%	11%	9%	6%	16%	5%	8%
Nevtralni	14%	14%	14%	11%	13%	31%	29%	36%	26%	30%	31%	36%	37%	28%	32%	29%	26%	34%	24%	27%
Manj pomembni	18%	29%	7%	6%	14%	12%	13%	7%	11%	11%	15%	7%	9%	9%	11%	4%	15%	4%	12%	10%
Nepomembni	41%	29%	64%	61%	48%	24%	27%	31%	42%	33%	21%	18%	32%	37%	29%	33%	29%	28%	47%	38%
Davčne spodbude	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	45%	43%	36%	28%	40%	49%	48%	38%	46%	45%	49%	43%	37%	48%	46%	51%	50%	40%	43%	45%
Delno pomembni	18%	29%	21%	17%	19%	25%	10%	27%	18%	21%	26%	20%	31%	20%	25%	22%	6%	19%	16%	16%
Nevtralni	14%		29%	33%	20%	17%	23%	19%	19%	19%	16%	23%	18%	19%	18%	20%	24%	21%	19%	20%
Manj pomembni	9%	14%	7%	11%	10%	3%	10%	5%	7%	6%	3%	7%	4%	5%	4%	2%	12%	7%	9%	8%
Nepomembni	14%	14%	7%	11%	12%	6%	8%	11%	11%	9%	6%	7%	10%	8%	8%	4%	9%	12%	13%	11%
Podporne storitve za podjetnike	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	9%	29%	7%		8%	38%	47%	23%	33%	34%	37%	45%	25%	29%	32%	38%	47%	21%	37%	36%
Delno pomembni	14%	14%	14%	33%	18%	24%	11%	23%	17%	19%	24%	18%	20%	20%	21%	27%	9%	27%	13%	17%
Nevtralni	23%	14%	21%	11%	19%	19%	24%	29%	26%	25%	18%	25%	30%	26%	24%	22%	24%	27%	26%	25%
Manj pomembni	14%	14%	21%	22%	17%	9%	10%	9%	8%	9%	10%	5%	9%	11%	10%	7%	12%	10%	6%	8%
Nepomembni	41%	29%	36%	33%	38%	10%	8%	16%	16%	13%	11%	7%	17%	14%	13%	7%	9%	15%	18%	14%
Lažji dostop do obstoječih javnih spodbud	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Zelo pomembni	14%	29%	14%	6%	12%	42%	48%	27%	36%	37%	42%	41%	25%	32%	34%	42%	50%	28%	41%	40%
Delno pomembni	27%	14%	14%	28%	25%	20%	7%	22%	17%	18%	21%	20%	25%	17%	20%	20%	3%	18%	17%	15%
Nevtralni	23%	29%	29%	33%	26%	20%	26%	30%	22%	24%	21%	25%	29%	25%	24%	20%	26%	30%	18%	22%
Manj pomembni	14%	14%	21%	11%	14%	8%	6%	8%	8%	8%	8%	7%	7%	10%	8%	9%	6%	9%	5%	7%
Nepomembni	23%	14%	21%	22%	22%	9%	13%	14%	17%	14%	9%	7%	14%	16%	13%	9%	15%	15%	19%	16%

Vir: BS. Vsa podjetja.